

DARBININKAS

Vol. LXXXIII, Nr. 11
Kovas - March 13, 1998 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- **Lietuva remia** Europos Sąjungos ir kitų valstybių diplomatinės pastangas taikiai išspręsti konfliktą Jugoslavijos Kosovo krašte. Tai sakoma Lietuvos užsienio reikalų ministerijos pareiškimė. Jame taip pat reiškiamas susirūpinimas š. m. kovo pradžios įvykiais, kai Kosovo provincijoje per susirėmimus su policija žuvo mažiausiai 20 žmonių.

- **Lietuvos politikų populiarumo viršūnėje** ir toliau karaliauja pasitraukęs šalies prezidentas Algirdas Brazauskas bei neseniai inauguruos jį įpėdinis Valdas Adamkus, tačiau paalyginus su sausio mėnesiu jų populiarumas smuktelėjo 5%. Tai nurodoma dienraštyje "Respublika" skelbiamuose "Baltijos tyrimų" apklausos rezultatuose. Trečioje vietoje tvirtai žengia socialdemokratas Vytenis Andriukaitis, kurio populiarumas padidėjo nuo 56 iki 58%. Už populiariausių politikų dvylukto ribų liko Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, kurio reitingas vasario mėnesį siekė 28%.

- **Atsižvelgdamas** į Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliuciją, Seimas savo nutarimu 1999-uosius paskelbė Tarptautiniais pagyvenusių žmonių metais Lietuvoje. Bus sudaryta Valstybinė komisija Pagyvenusių žmonių metams organizuoti. Iki birželio 1 dienos Vyriausybė turės parengti veiksmų programą ir numatyti lėšas jai įgyvendinti.

- **Kovo 3 d.** pasirašyta Vilniaus ir Alma Atos miestų bendradarbiavimo sutartis. Tuo tikslu Kazachstane viešėjo Vilniaus meras Rolandas Paksas su oficialia miesto delegacija - įvairių organizacijų, įmonių ir firmų atstovais. Lietuvos sostinės savivaldybė mato geras perspektyvas bendradarbiauti su buvusia Kazachstanu sostinė statybų, krovinių pervežimo, komercijos, kitose verslo srityse. Toliau Vidurinės Azijos miestą priartintų prie Vilniaus ir tiesioginiai aviareisai.

- **Į šią vasarą Lietuvoje rengiamas** tarptautines pratybas "Baltic Challenge" ("Baltijos iššūkis") bus pakviesti keturi kariniai stebėtojai iš Rusijos. Apie tai krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius kovo 3 d. informavo Rusijos ambasadorių Vilniuje Konstantiną Mozeli.

- **Didelę krašto apsaugai skirtų lėšų dalį** - per 20 milijonų litų - šiemet ketinama investuoti į Ruklos mokymo centrą, kuriame bus apmokomi naujokai. Už šias lėšas numatyta rekonstruoti keturis kareivinių pastatus, įrengti sanitarines patalpas, šildymo sistema. Taip pat bus įrengtos mokymo patalpos, centro štabas, bendrabutis, klubas, valgykla. Šiame centre vienu metu bus galima apmokyti 1200 šauktinių naujokų, kurie čia įgytų pagrindinių karybos žinių, išmokytų naudotis ginklu.

- **Didžiausia Lietuvoje** plasmės dirbinių pramonės įmonė AB "Plasta" šiemet planuoja gamybos apimtį padidinti 30-50%. 1996 metais turėjusi 4 milijonus litų nuostolio įmonė pernai jau gavo 446 tūkstančius litų pelno.

PREZIDENTAS NORĖTŲ TRYLIKOS MINISTERIJŲ

Prezidentas Valdas Adamkus, kovo 2 d. susitikęs su Ministru Pirmininku Gediminu Vagnoriu, toliau tęsė pokalbį apie ministerijų struktūros ir valstybės istaigų reorganizavimą.

"Lietuvos rytas" iš patikimų šaltinių sužinojo V. Adamkaus siūlymus premjerui ir politinėms partijoms, su kuriomis konsultuojamasi, pertvarkant Vyriausybę. Jeigu būtų pritarta valstybės vadovo planui, liktų trylika iš dabar esančių septyniolikos ministerijų.

Prezidento nuomone, artimiausiu metu Seimui vertėtų pateikti svarstyti Vyriausybės istatymo pataisą dėl Ryšių ir informatikos bei Statybos ir urbanistikos ministerijų likvidavimo, jų funkcijas perduodant Aplinkos apsaugos, Ūkio ir Susisiekimo ministerijoms.

Kita struktūrų mažinimo galimybė - sujungti Socialinės ap-

saugos ir darbo bei Sveikatos apsaugos ministerijas, Švietimo ir mokslo bei Kultūros ministerijas - turėtų būti apsvarstyta Vyriausybės posėdyje. Anksčiau valdžios kuluaruose buvo kalbama, kad pastarųjų dviejų ministerijų sujungimas padėtų išspręsti nuolat kritikuojamą jų vadovų problemą.

Prezidento įsitikinimu, reikėtų patikslinti Aplinkos apsaugos ir Europos reikalų ministerijų funkcijas ir pateikti Seimui Vyriausybės istatymo pataisą, numatančias naujai formuluoti šių ministerijų pavadinimus. Neseniai ir užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas kalbėjo, kad verta pakeisti Europos reikalų ministerijos pavadinimą.

Prezidentas siūlo įsteigti naują politinę vyresniųjų viceministrų - valstybės ministrų pareigybę. Šie valdininkai nebūtų Vyriausybės nariai ir neturėtų balso

teisės ministrų kabineto posėdyje. Bendras valdininkų ir viceministrų skaičius dėl to neturėtų padidėti.

Siūloma reorganizuoti ir atskiras tarnybas. Norint pagerinti mokesčių surinkimą ir biudžeto formavimą, atkreiptas dėmesys į Valstybinės mokesčių inspekcijos ir Muitinės departamento galimą pertvarką. Pirmiausia vertėtų išnagrinėti jų dubliuojančias funkcijas.

Kovoiant su nusikalstamumu, Prezidento nuomone, Policijos departamentui reikėtų suteikti daugiau savarankiškumo vidaus reikalų sistemoje.

Premjeras daugumai Prezidento siūlymų pritarė.

Savo pasiūlymus V. Adamkus kovo 2 d. išdėstė ir susitikęs su Krikščionių demokratų partijos bei Centro sąjungos vadovais.

LR

Tarp daugelio ambasadorių Lietuvos Vasario 16-osios 80-mečio šventės priėmimo dalyvavo nuolatinis lietuvių svečias - Vatikano nuncijus Renato Raffaele Martino. Jis čia šnekučiuojasi su ambasadorium Oskaru Jusiu S. Narkėliūnaitės nuotr.

tautinėje minioje buvo ir New Yorko lietuvių bei Misijos ir Gen. Konsulato personalo.

Ambasadorius Oskaras Jusys savo svečiams pristatė ir lietuvių menininkų koncertą. Smuikininkas Vilhelmas Čepinskis pradžioje, pianinu pritariant Linai Šatkutei, atliko Wieniawskio "Variations on an Original Theme" Op. 15 ir Godowskio "Alt Wien". Paskui, pianistui William Thomas Smiddy prita-

Atspausdintoje programoje buvo trumpa smuikininko biografinė, supažindinanti su tarptautiniais garsėjančiais, nepaprastai retu talento lietuviu.

Tai jau antrasis V. Čepinskio pasirodymas Jungtinių Tautų publikai. Pirmą sykį jis koncertavo Jungtinėse Tautose lietuviams istorinė dieną - 1991 m. rugsėjo 17-ąją, kai Lietuva buvo priimta nare į Jungtines Tautas.

CENTRISTAI RAGINA 100 DIENŲ NEKRITIKUOTI PREZIDENTO

Lietuvos Centro sąjunga (LCS) kreipėsi į visas šalies politines partijas ir organizacijas, ragindama šimtą dienų susilaikyti nuo Prezidento Valdo Adamkaus kritikos.

Kovo 2 d. išplatintame LCS pirmininko Romualdo Ozolo pasirašytame pareiškimė V. Adamkus sveikinamas pradėjęs eiti

Prezidento pareigas. "Centro sąjunga linki valstybės vadovui sėkmės visą savo veiklos kadenciją", - teigiama pareiškimė.

LCS buvo pagrindinė politinė jėga, parėmusi V. Adamkų Prezidento rinkimuose. Centristų iniciatyva jis buvo iškeltas kandidatu į valstybės vadovus.

ELTA

EUROPOS KOMISIJA LIETUVOJE TILTŲ NESTATYS

Europos Komisija mano, jog Lietuvai svarbu ne tik parengti ES direktyvas atitinkančius istatymus, bet ir sukurti instituciją bei skirti finansavimą šių istatymų vykdymui. Tai kovo 2 d. Seimo Europos reikalų komiteto posėdyje pareiškė Europos Komisijos delegacijos Lietuvoje vadovas Henrik Schmiegelow.

H. Schmiegelow taip pat ragino parlamentarų savo planuose nenumatyti tokių planų, kurių Lietuva nesugebėtų įgyvendinti ir vėliau dėl to vėl būtų kritikuojama.

Europos Komisijos delegacijos vadovas informavo, jog pert-

varkius PHARE fondus, 30% lėšų bus skiriama institucijoms stiprinti, o 70% - investicijoms. Tuo pat metu H. Schmiegelow pažymėjo, jog Komisija neketina Lietuvoje statyti tiltų ar tiesti kelių, tačiau dalyvaus dideliuose investiciniuose projektuose.

Delegacijos vadovas pažymėjo, jog Lietuva, išgaliojus asocijuotos narystės sutarčiai, gali plačiau naudotis ES programų lėšomis. Svarbus dėmesys, pasak jo, ir ateityje turės būti kreipiamas pramonės bei žemės ūkio pertvarkymui, smulkaus ir vidutinio verslo rėmimui.

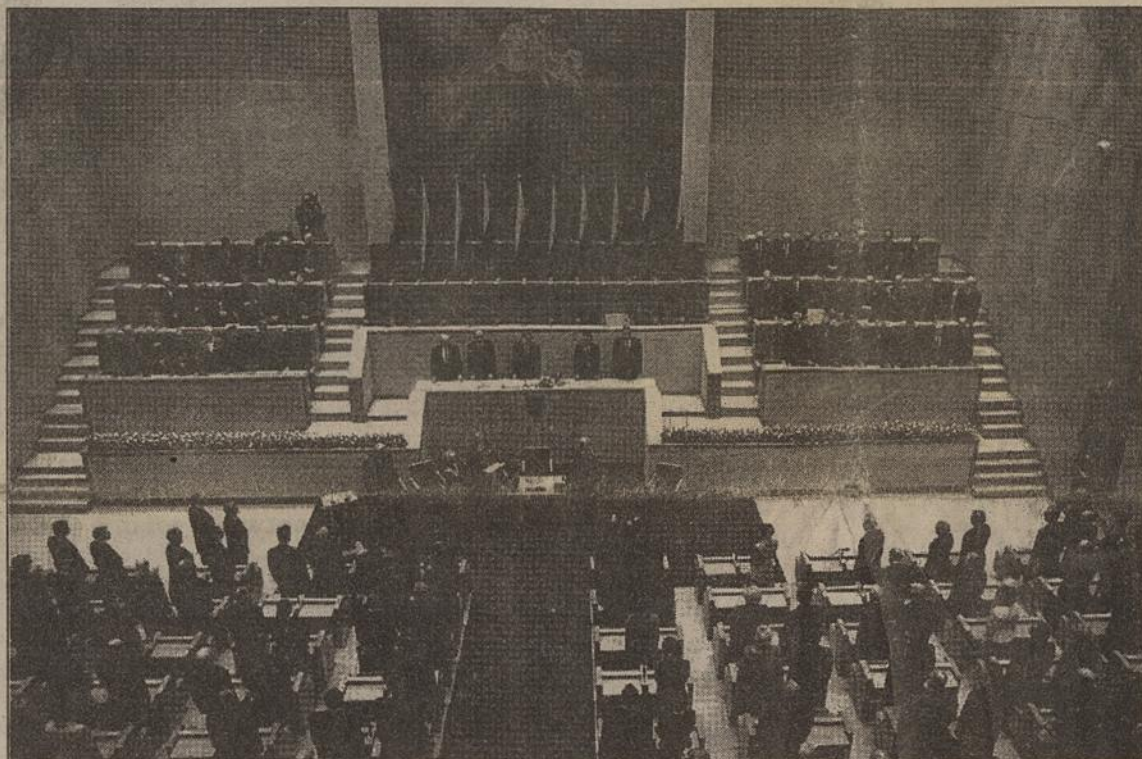
ELTA

PASIŪLYMAS

Lietuvos Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenių atstovų komisijos posėdyje buvo pabrėžta, kad būtina palengvinti ir sutrumpinti užsienio lietuvių vargo kelius, įteisinant Lietuvos Respublikos pilietybę. Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės atstovai pritarė siūlymui, kad Lietuvos Respublikos pasus išduotų pačios konsulinės įstaigos. Nuo 1993 iki 1997 metų pabaigos užsienyje gyvenantiems lietu-

viams išduota apie 8000 LR piliečio pasų. Nors įstatymai ir palankūs, tačiau daugiausia laiko sugaištama dokumentų siuntinėjimui. Lietuva neturi savo diplomatinio kurjerio tarnybos, todėl dokumentai siuntinėjami su oficialiomis delegacijomis. Norintiems greičiau sutvarkyti reikalus siūloma patiems apmokėti greitojo pašto paslaugas.

LA

1998 m. vasario 26 d. Lietuvos Respublikos Seime Vilniuje iškilingai prisai-
dintas naujasis šalies prezidentas Valdas Adamkus Gedimino Žilinsko nuotr.(ELTA)

LDDP REMS VALDO ADAMKAUS IŠRYŠKINTĄ SANTARVĖS IDĖJĄ

Seimo LDDP frakcijos seniūnas Česlovas Juršėnas teigia, kad LDDP visokeriopa remis Lietuvos Prezidento Valdo Adamkaus pirmosiose kalbose išryškintą, sukonkretintą santarvės idėją. Tai, pasak jo, centrinė idėja, kuri turėtų užtikrinti tolesnį šalies spartų, be didesnių konfliktų vystymąsi ir įžengimą į XXI amžių.

Spaudos konferencijoje kovo 2 d. Č. Juršėnas sakė, kad LDDP taip pat parems naujojo šalies vadovo siūlomą ryžtingą valstybės struktūrų reformą. "Žinoma, lauksime konkrečių žingsnių", -

pažymėjo LDDP pirmininkas.

Č. Juršėnas taip pat sakė, kad baigęs kadenciją Lietuvos Prezidentas Algirdas Brazauskas naujam šalies vadovui paliko realistišką užsienio politiką, tarptautinėmis sutartimis sureguliuotus santykius su kaimynais, pradėtą konkrečiai vykdyti integracijos į europines ir euroatlantines struktūras programą. "Šią liniją pažadėjo tęsti ir naujas Prezidentas. Mūsų valstybei, visuomenei labai svarbu, kad bus vykdomas užsienio politikos pėrimamumas", - teigė Č. Juršėnas.

ELTA

LIETUVA IR AMERIKOS LIETUVIAI: TIKSLAI BENDRI

Monsinjoro Kazimiero Vasiliausko vienybės linkinčia kalba kovo 2 dieną Seimo pirmosiuose rūmuose prasidėjo Lietuvos Respublikos Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės atstovų komisijos posėdžiai.

Šios komisijos tikslas - kurti ir įgyvendinti bendrus tautos integralumo projektus, stiprinti ryšius tarp Lietuvoje ir užsienyje gyvenančių lietuvių, remti Lietuvos politinius siekius, kuo plačiau skleisti užsienyje Lietuvos kultūrą. Komisijos posėdžiai rengiami du kartus per metus. Prasiidėjusių šių metų pavasa-

rio posėdžių dalyvius pasveikino Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) pirmininkas V. Kamantas. Jis pristatė ir kitus atvykusius PLB tarybos atstovus.

Trumpus pranešimus apie atliktus darbus ir naujus planus padarė Komisijos pirmininkai L. Rugienienė ir F. Palubinskas.

Pirmasis darbotvarkės klausimas - kultūrinis bendradarbiavimas. Aptartas ir gerai įvertintas pirmas didelis bendras projektas - pirmosios lietuviškos knygos minėjimai JAV.

Bendri posėdžiai vyko visą savaitę.

ELTA

KONSERVATORIAI BENDRADARBIAUS SU V. ADAMKUMI

Seimo Tėvynės sąjungos - Konservatorių frakcija yra pasirengusi konstruktyviai bendradarbiauti su Prezidentu Valdu Adamkumi. Tai kovo 2 d. surengtoje spaudos konferencijoje paskelbė šios frakcijos seniūno pavaduotoja Rasa Rastauskienė. Pasak jos, bendradarbiavimo tikimybė sustiprėjo po V. Adamkaus programinės kalbos Seime. Didžiausios Seimo frakcijos seniūno pavaduotoja viliasi, jog V. Adamkaus kalbose vyravusi santarvės idėja nebus spekuliatyvinė. Ši idėja, anot jos, turi tapti įvairiai mąstančios ir interesus mėginančios suderinti visuomenės pagrindu.

"Santarvė gali būti reali, nes iš aukščiausio pareigūno lūpų buvo atiduota pagarba ne tik Prezidentui Algirdui Brazauskui, bet ir Vytautui Landsbergiui", - pabrėžė R. Rastauskienė.

Tuo pat metu ji teigė, kad santarvė nereiškia, jog visuomenėje neliks nuomonių įvairovės ar diskusijų Seime. Santarvė, anot R. Rastauskienės, reiškia, jog politiniams tikslams nebus naudojami kai kurie ekonominiai sunkumai bei ekstremistiškai nusiteikusių politikų paslaugos.

ELTA

DARBININKO
prenumerata priimama
Tel.: (718) 827-1351

Atsargiai!

Gyvename aukštosios technikos laikotarpiu. Kompiuteriai, telefonai, įvairūs elektroniniai prietaisai ir įrangos palengvina mūsų gyvenimą, padaro lengvesnį ir įdomesnį. Tačiau tos visos nuostabios modernios priemonės dažnai yra ir mums kenksmingos. Žmonės, kurie gyvena iš kitų, kurie lyg kokios siurbėlės kitų uždirbtus pinigus traukia savo naudai, taip pat naudojami tomis nuostabiomis priemonėmis, kad mus apgautų, kad iš mūsų ką nors išviliotų.

Žmonės, kurie skambina jums su įvairiausiais pasiūlymais, yra gerai pasiruošę. Jie turi atsakymus į visus jūsų klausimus ir sugeba išsklaidyti visas abejones. Jie net gali turėti sudėję kompiuterį duomenis, kokios dovanos jums patinka, ar kaip lengvai pasisekė jus apgauti telefonu praityje ir kiek jie gali iš jūsų išvilioti. Atėjo laikas apsišviesti. Geriausia žinoti iš anksto, kokius triukus telefoninis nusi-kaltėlis naudoja.

Netikri "Sweepstakes"

Labiausiai paplitusi telefoninė apgavystė yra paskambinti numatyta aukai ir pranešti, kad kažką laimėjo, bet pirmiausia už tą dovaną turi atsisti pinigų persiuntimo išlaidoms, mokesčiams, muitams, patikrinimams ir pan. Kiekvieno atveju tai yra netiesa. Teisiškai nėra tokio dalyko kaip nemokama dovana ("free" prize), už kurią jums reikia mokėti. Paprastai žmogus nieko negauna už nusiųstus pinigus. Retkarčiais gali būti dovana, bet daug mažiau verta, negu žmogui buvo pasakyta, pvz., prabangi kelionė laivu (cruise), kuri yra ne kas kita, kaip pasivažinėjimas keltu (ferryboat ride), o solarinis džiovintuvus yra tikrai vielinis pakabinukas (coat hanger)...

Apgaulingos loterijos

Tūkstančiai JAV piliečių dalyvauja nelegaliose ir apgaulingose loterijose, kurias garsina nusikaltėliai, sakantys, kad jie žino sistemą, kuri atneša loterijos dalyviui laimėjimus, ir kad nieku nereiškia rizikuoti. Iš tikrųjų yra nelegalu parduoti ar pirkti

loterijos bilietus, net garsinti loterijas paštu ar telefonu, išskyrus valstybinę loteriją, kuri savo valstybės gyventojams tos valstybės ribose siunčia bilietus.

Visada "sėkmingi" investavimai

Telemarketeriai, naudodamiesi žmonių silpnybe - noru greitai praturtėti, dažnai siūlo neaiškius ar tiesiog nelegalius investavimus (securities): aukso kasyklų ar naftos žulinių, brangių metalų ar brangakmenių "stocks", ar akcijas nematytų "naujų" išradimų, aukštos technikos pasiūlas, kaip "broadcast licenses", "cellular telephone projects" ir "wireless cable TV". Atsiminkite, kad pinigų investavimas yra rimtas dalykas ir jis niekada neturėtų būti patikėtas visai svetimam žmogui jūsų telefono vielos kitame gale.

Nieko už ką nors (nothing for something)

Net ir rimtai skambančios transakcijos gali būti suktybė. Kartais žmonės renka pinigus už žurnalų prenumeratas, keliones laivais, ar išsvajotas atostogas, kurios visai neegzistuoja, nevertos to pinigų, kuris yra už jas prašomas. Vienu atveju, apie kurį pranešė National Fraud Information Center, jauna mergaitė telefonu sutiko dalyvauti žurnalų prenumeravimo programoje ir tik vėliau sužinojo, kad ji leido tai bendrovei išskaityti 60 dol. į mėnesį iki 2007 metų iš jos taupomosios sąskaitos.

Suktos labdaros

Pagyvenę amerikiečiai paprastai yra labai dosnūs. Ir apgavikai tai gerai žino. Jei yra potvynis kažkur Vidurio Vakaruose ar uraganas Floridoje, ar žemės drebėjimas Kalifornijoje, sukčiai skambina ir prašo aukų, kad padėtų nukentėjusiems nuo tų nelaimių, bet iš tikro renka pinigus sau. Kriminalistai, kurie sakosi renką pinigų policijos ar ugniagesių labdaroms, ypač aršūs. Kai kurios jų aukos bijo pasakyti, kad neaukos, nes galvoja, jog kalba su viešosios apsaugos pareigūnu. Teisėti aukų rinkėjai nebijo at-

siųsti jums raštą, pasakanti, kas jie yra ir kad jie aukas renka teisėtai.

Greito praturtėjimo, dirbant namuose, apgavystės

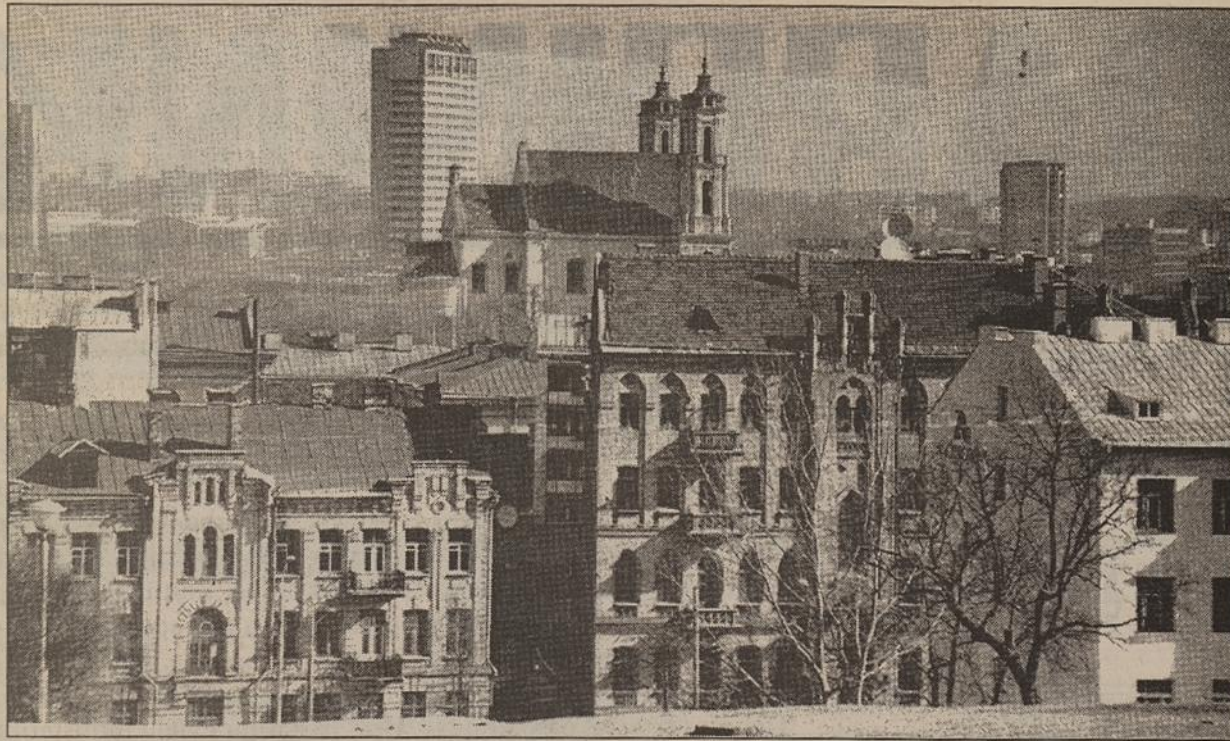
Jei būtų galima praturtėti, veriant karolius ar laizant pašto ženklus, tai mes visi būtume milijonieriai. Bet, to nepaisant, viena populiariausių apgavysčių yra greito praturtėjimo, dirbant namuose, pažadai. Šitos apgavystės visada reikalauja išankstinio užmokesčio už priemones ar teisę dirbti tą darbą, "starter kits" ir pan. Tai yra pinigai, išmesti į šiukšlių dėžę. Nėra rinkos namie padarytiems dalykėliams, o tikrieji verslai turi mašinas, kurios užklijuoja ir adresuoja vokus ir užklijuoja pašto ženklus greičiau, negu visa armija žmonių, dirbančių namuose.

Dviguba apgavystė

Ypač gėdinga apgavystė yra ta, kai siūloma atgauti prarastus pinigus. Kokiam nors jau apgautam žmogui paskambinama ir žadama atgauti pavogtus pinigus. Skambintojas gali sakyti, kad jis yra policijos ar kitos valdžios įstaigos remiamas, rekomenduojamas. Taip nėra. Jie žino, kad jūs buvote apgautas, nes jie patys jus ir apgavo ar nupirko jūsų pavardę iš kito sukčiaus. Vienintelis būdas atgauti apgavikų išviliotus pinigus yra tik tada, kai valdžia pagauna tuos sukčius, atima iš jų pinigų ir gražina juos apgavystės aukoms per teismo paskirtą patikėtinį. Ir jie nereikalauja už tai jokio atlyginimo.

Aš skambinu - atskambinkite

Viena naujausių apgavysčių yra pranešimas, kad žmonės atskambintų jiems ir skambučius, padarytus iš tam tikrų vietų. Tie pranešimai yra paliekami telefonų atsakove, perduodami "beepers" ar siunčiami elektroniniu paštu. Tuose pranešimuose gali būti sakoma, kad kokį sąskaita yra pavėluota užmokėti ar giminė susirgo, ar koks kitas panašus pranešimas, kas sugundytų jo gavėją tuojau atskambinti. Telefonų numeriai gali atrodyti visai panašūs į "area code", plius 7 numeriai, bet iš tikrųjų jie yra kodai skambinimui ir

Pavasarijantis Vilnius. Vaizdas nuo Tauro kalno

R. Šuikos nuotr.

užsienį. Dažniausiai vartojamas yra 809, kuris yra Virgin Islands kodas, o taip pat kitų Karibų vietovių. Kai atskambinama, asmuo, kalbantis su jumis, stengsis kuo ilgiau kalbėti ir padaryti jūsų telefono sąskaitą didesnę. Ir kol negaunate telefono sąskaitos, nežinote, kad kalbėjote su užsieniu ir tas pokalbis jums brangiai kainavo, nes užjūrio telefono bendrovė, kuri yra į tai įvelta, pasidalina "pajamas" su apgaviku, kuris su jumis kalbėjosi.

Netikri muitininkai

Apgavikai pradėjo vaidinti JAV ir Kanados muitininkus. Tokie sukčiai paskambina ir sako, kad turi didelį čekį ar kitokią puikią dovaną, kuri yra sulaukyta pasienyje ir jūs turit užmokėti mokesčius ar muitą, ar abu, kad tą čekį ar dovaną galėtumėte gauti. Iš tikro, US Customs Service niekada neprašo telefonu mokėti muitą. Jei jūs iš tikro turite laišką ar siuntą, už kurią reikia mokėti muitą, pašto įstaiga paims tą muitą, kai jūs atsiimsite siuntą.

Yra keli šios apgavystės variantai. Kai kurie sukčiai sako, kad jie atstovauja kokiam Kanados teisinei ar užstato firmai, ar siuntų persiuntimo įstaigai. Kai kurie telemarketeriai siūlo, kad už pinigų jie padės jums išvengti papildomų mokesčių. Jei toks asmuo ir turėtų dovaną jums, tai sumažinti mokesčius būtų nusikaltimas.

Kaip matote, noras nelegaliai ir suktai uždirbti pinigų padaro

žmones labai išradingais ir gudriais. Todėl ir mes visi turime būti gudrūs ir apsukrūs, kad kas nors mūsų neišnaudotų.

Naudotasi medžiaga iš AARP Biuletinio, Dec. 1997.

MIRTIS IR DVIGUBI MOKESČIAI

Paliekami IRA pinigai palikuonims yra apmokestinami dvigubai

NEW JERSEY SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINERĄ A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiekimas su prekybos centrais ir darbais. Gera žinoma pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigcycle@aol.com

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamas garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJĄ ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

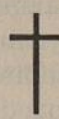
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642

Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSU VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS JONAS
1933 + 1976

"Kad būtų kaip gyva"

Darius Sėlenis

Pasak Biologinių preparatų dirbtuvės vedėjo Vasilijaus Vasiliausko, stumbro iškamšą gamino labai seniai - 1978 metais, kai Tado Ivanausko muziejuje lankėsi tuometinis LKP CK I sekretorius Petras Griškevičius.

Stumbrams gaudyti, kaip ir meškoms, reikia licencijos, be to, smarkiai pasikeitė ir žmonių pragyvenimo lygis. Viena kulką kainuoja 3 litas, o dar kur medžiotojo amunicija! Beje, šių žvėrių iškamšos pačios brangiausios - 23,788 litai.

Šernus nešdavo "krūvomis"

- 1971-1973-iaisiais metais turėdavome labai daug užsakymų. Kartais per dieną atnešdavo po 20 paukščių. Tiesa, šiemet negalime labai skystis. Prasidėjus medžioklės metui ir iki šiol vien paukščių iškamšų pagaminome daugiau nei 200, - teigė V. Vasiliauskas.

Dažniausiai medžiotojai atneša slankas, tetervinus, antis, rečiau - tilvikus, fazanus, perkūno oželius.

Pigiausia iškamša - mažojo apuoko ir graužikų (voverės, šermuonėlio) - 59 litai. Brangiausi paukščiai - gulbės, žąsys, povai - 436 litai.

Pastaruoju metu iš privačių asmenų stambiausi užsakymai buvo šerno, elnio iškamšos. Prieš keliolika metų šernus nešdavo "krūvomis". Gami-

name ne tik privatiems asmenims, bet ir zoologijos muziejui, ypač vasarą, kai darbo sumažėja", - sakė dirbtuvių vedėjas.

Biologinių preparatų dirbtuvių ir taksidermijos laboratorijos meistrai gamino beždžionių, pitonų, vėplių, begemotų, krokodilų ir neseniai atvežtų iš Afrikos antilopių bei šernų iškamšas.

Orangutango iškamšą gamino metus

Begemotą ir dirbtuvė įvilko aštuoniese. Žirafą - dalimis, mat visa netilpo. Beje, išpūdingos žirafos kailis jau penkti metai "skendi" rauguose - 200 litų talpos statinėje: "Raugus keičiame. Kol kas gaminome tik nedidelės žirafos iškamšą. Dabar imsime ir šios žirafos, nes vienas mūsų darbuotojas - Kęstutis Bybartas stažavosi Vokietijoje, Afrikoje, o dabar - JAV", - "Kauno diena" pasakojo V. Vasiliauskas.

Orangutango iškamšą dirbtuvių darbuotojams teko gaminti beveik metus. Vienas orangutangas jau atiduotas muziejui, kitas jau baigtas išsiųsti ant spintos ir kartais linksmina meistrus: jam į burną kyštelė cigarete, o į letenas - meškere.

- Kartais pajaukaujame, - V. Vasiliauskas šyptelėjo. - Ši beždžionės iškamša kainuoja apie 8,000 litų. Kodėl (nukelta į 4 psl.)

Dailininkas, lietuviškų monetų bei medalių kūrėjas Petras Garška

V. Kapočiaus nuotr.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Periodicals postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Darbininkų Globėjo šventėje

Darbininkijos globėjo šv. Juozapo liturginės šventės išvakarėse šv. Petro bazilikoje ir aikštėje prieš 14 metų įvyko darbininkų pasaulio atstovų didingas susitikimas su popiežiumi Jonu Paulium II. Pamaldose dalyvavo didelės darbininkų grupės iš visos Italijos ir iš daugelio kraštų.

Šią nesuskaitomą darbo žmonių minią Jonas Paulius II Mišių pradžioje pasveikino įvairiomis kalbomis, pabrėždamas, kaip artimi ir savi jam yra darbo pasaulio reikalai bei problemos. Darbininkų rūpesčiai, darbininkų kova už savo teises, darbininkų laimėjimai, viltys bei lūkesčiai priklauso prie pagrindinių Bažnyčios rūpesčių bei uždavinių, pažymėjo šv. Tėvas.

Kalbėdamas Mišių metu, Jonas Paulius II pirmiausia pasveikino įvairias darbininkų profesijas: žemdirbius, pramonės darbininkus, amatininkus, namų ruošos pagalbininkes, technikus, tarnautojus, prekybininkus... visus kviesdamas visu rimtumu įsimastyti į Darbo Evangeliją, kurią Jėzus Kristus yra paskelbęs ne tik žodžiu, bet ir visu savo gyvenimu, ypač savo tyliu gyvenimu Nazarete, kada dirbo fizinį darbą šalia savo globėjo Juozapo ir motinos Marijos.

Pabrėždamas, kad paprastas fizinis darbas, kurį Jėzus atliko Nazarete, įeina į didžiojo atpirkimo darbo visumą, kuri apima Jėzaus žodžius ir stebuklus, jo kančią, mirtį ir prisikėlimą, Jonas Paulius II kalbėjo:

"Jėzus Kristus pasaulį atpirko ir savo darbu. Šioje šviesoje į žmogaus darbą galime žiūrėti kaip į atpirtą, tai yra mums iš naujo Dievo Kūrėjo ir Tėvo skiriamą kaip misiją Jėzuje Kristuje. Darbo Evangelija skelbia, kad kiekvienas žmogus, kuris dirba vienybėje su Kristumi, dalyvauja jo atliktame žmonių atpirkimo darbe. Darbas taip žmogui įgauna naują vertę: darbas tampa kažkuo šventu. Bažnyčia per šimtmečius be paliovos skelbė Darbo Evangeliją. Bažnyčia visada pabrėžė daugiariopą darbo vertę: socialinę, ekonominę, kultūrinę; ypač pabrėžė asmeninį žmogaus darbo orumą. Bažnyčia mokė savo sūnus ir dukteris, tarpininkaujant darbui, dalyvauti pasaulio atpirkimo darbe".

Popiežius ypač atkreipė dėmesį į tai, kad tarp tikėjimo ir darbo negali būti opozicijos, kaip negali būti opozicijos tarp šio žemiškojo pasaulio ir Dievo Karalystės:

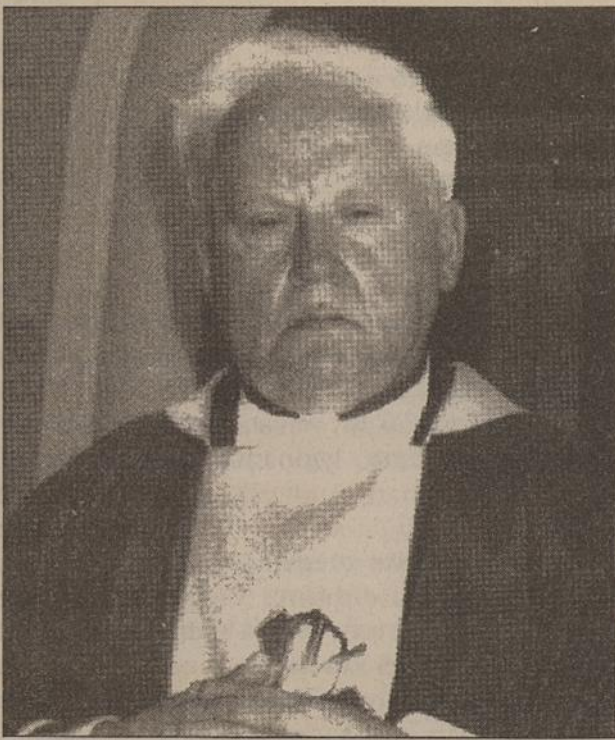
"Taigi netiesa, kad tikėjimas ir Dievo Karalystės viltis žmogų atitraukia nuo darbo. Kaip tik priešingai: ne kas kitas, o kaip tiksliai nuoširdus tikėjimas ir Dievo Karalystės viltis pilnai atskleidžia tikrąją darbo prasmę ir vertę. Tiksliai Darbo Evangelijos šviesoje darbas pilnai grįžta žmogui į rankas. Tiksliai Darbo Evangelijos šviesoje darbas tampa priemone, kuria pasinaudodamas žmogus gali pilnai realizuoti pats save, savo rankų darbą pakeisdamas gamtą. Tiksliai Darbo Evangelijos šviesoje darbas atgauna savo orumą... ir tampa keliu į išganyką".

Mišių pabaigoje vėl kreipdamasis į darbo pasaulį, Jonas Paulius II kvietė viso pasaulio darbininkus dvasioje aplankyti kuklų Nazareto namelį, kur šalia savo globėjo Juozapo, lydimas motiniško Marijos žvilgsnio, sau kasdienę duoną pelnėsi žmogumi tapęs Dievo Sūnus. Jo mokslo ir pavyzdžio šviesoje šv. Tėvas kvietė ieškoti šiuolaikinių darbo ir pasaulio problemų, ypač taikos problemos, sprendimo.

"Dėl ko toji nuolatinė karo grėsmė? Vieton kovos reikia iškelti solidarumo principą socialiniame ir tarptautiniame gyvenime. Turime peržiūrėti pagrindinius principus, kuriais remiasi žmonių gyvenimas".

Monsinjoras K. Vasiliauskas labiausiai nemėgsta fanatikų

Jau keletą metų iš eilės monsinqoras, LDK Gedimino ordino kavalierius kun. Kazimieras Vasiliauskas sutinka Vasario 16-osios šventę Rusijoje. Visų mylimas ir gerbiamas monsinqoras reikalingas ne tik mums, bet ir užsienyje gyvenantiems lietuviams. Ir šiame vasario 14 dieną kun. K. Vasiliauskas išsirengė į kelionę. Didžiosios šventės išvakarėse jis laikė mišias ir sakė pamokslą Sankt Peterburgo lietuviams bažnyčioje, esančioje Kauno skersgatvyje, kuri nuo seno priklauso vietos katalikams. Prieš išvykdamas monsinqoras atsakė į "Lietuvos žinių" klausimus.

Monsinjqoras Kazimieras Vasiliauskas

- Ar aplankyti Rusijos katalikų bažnyčias Vasario 16-ąją Jums jau tapo tradicija? Ir kodėl?

- Du kartus šią šventę sutikau Maskvoje. Ir praėjusiais metais turėjau ten vykti, jau buvau susitaręs, bet vasario 5-ąją susilaužiau koją. Kaip tik tą dieną turėjau šv. Agotos kančių pamaldas laikyti Arkikatedroje. Dieną buvau mokykloje, bendravau su vaikais. Mergaitės man iškėlė milžinišką gėlių puokštę. Aš jas nešiau abiem rankom, o buvo slidu. Krisdamas galvojau: "Kad tik gėles išsaugočiau..." Ir nebuvau kur įsitverti. Gėles išsaugojau, bet koją lūžo. Vis vien nušlubčiojau į katedrą ir laikiau mišias verkdamas. Ir iš skausmo, ir kankinės šv. Agotos verkiau. Po pamaldų žmonės iškviėtė greitosios pagalbos automobilį ir nugabeno į Raudonojo kryžiaus ligoninę. Ten išgulėjau du mėnesius.

Negalėjau praleisti pirmųjų amžiaus kankinės šv. Agotos pamaldų, nes mūsų žmonės ją labai garbina ir neša tą dieną duoną ir vandenį šventinti. Šv. Agota saugo mus nuo gaisrų.

- Ir nuo vagių? Kartą man taip aiškino viena tikinčioji.

- Ne. Ką gi tada ministras Žemelis [Lietuvos Vidaus reikalų ministras - red. pastaba] darys?

- Kodėl Jus taip traukia Rusijon?
- Rusijoje mano patys gražiausi jaunystės metai prabėgo. Daug kilnių, gražių žmonių ten sutikau. Ir Sankt Peterburge, Petrapilyje, turiu nemažą būrį gerų

draugų. Dėl jų ir kitų lietuvių, kurie ateis į bažnyčią, galiu savo sveikatą aukoti. Ši kelionė turėjo būti labai trumpa - iš viso, iskaitant ir laiką, praleistą traukinyje, 36 valandos. Kartu vyks dainininkų, skaitovų, kultūros veikėjų - apie 10 delegatų. Bet aš pasakiau, kad man toks tempas netinka - neatlaikysiu. Juk aš tūntą dešimtį įpusėjau... Štai ir šonkaulis neseniai trekselėjo - lipau kopėtėlėmis knygos pasiimti. Būsiu, kiek panorėjęs. Grįšiu vienas. Noriu aplankyti (jau senokai nesu buvęs) savo pačio mylimiausio rašytojo Fiodoro Dostojevskio aprašytas vietas. Ir Tarybų valdžios metais toje Petrapilio bažnyčioje, Kauno skersgatvyje, daug metų dirbo lietuvis kunigas. Ten gyveno ganytojas arkivyskupas, kalinys ir kankinys Teofilis Matulionis, ten daugybė garsiųjų šviesuolių mūsų kunigų mokėsi dvasinėje akademijoje. Per sunku man išverti 36 valandų kelionę su penkiniu, per trumpas laikas Petrapilio dvasiai pajusti. Širdis... O dar svajoju vasarą nors dviem savaitėm pas Sibiro lietuvių vykti.

- Kas labiausiai monsinqoro širdį užgauna, kas labiausiai kelia nerimą?

- Labiausiai mane gąsdina fanatikų, pseudopatriotų veidai. Vos išgirstu jų balsus per televiziją ar bažnyčioje, tuoj širdis ima nelygiai plakti. Aritmija... O kai mergaitės dainuoja, jų veidai švyti, kad ir per trumpais sijo-nėliais pasipuošusios, žiūrėk,

mano širdis ir nurimsta.

- Žinau, kad 1969 m. iš visų tremčių grįžote į Lietuvą, o 1975-aisiais - į Vilnių. Glaudėtės kambarėlyje prie šv. Rapolo bažnyčios. Dabar jau turite savo namus - vieno kambario butelį Pylimo gatvėje. Kas padėjo jį įsigyti?

- Gavau 5 tūkstančių rublių dydžio kompensaciją už tremtį. Ir teisę nusipirkti šį butą iš žydės, kuri emigravo į Izraelį. Ji dabar gyvena Jeruzalėje, rašo man laiškus: "Aš taip džiaugiuosi, jog mano bute gyvena šventas žmogus". Ir vis kviečia atvažiuoti į svečius.

- Tiek metų pragyvenote Rusijoje, buvote Amerikoje. Ar galėtumėte pasakyti, kokius skirtumus pastebėjote gyvendamas, bendraudamas su rusais, tautiečiais, amerikonais?

- Posakis "ruskaja duša" [rusiška siela - red. pastaba] visiems gerai suprantamas, jis - ne mitas. Rusas nieko negaili kitam, paskutinius marškinius atiduos, bet ir pats nieko neturi. Lietuviai labai atsargūs, nepatiklūs. Su lietuviu reikia kelis pūdus druskos suvalgyti, kad jis tau atsivertų. Tačiau Lietuvos lietuviai man atrodo širdingesni, turtingesnės širdies nei Amerikos...

Manęs klausė Amerikoje, ar norėčiau čia likti. Juk jie ten taip gražiai gyvena, tokie gražūs jų namai, baldai, indai, tiek daug jie turi maisto... Ir vis į restoranus kviečia. Ten vyksta nepalaujamą "skrandžių puotą". Bet niekas itin atvirai nebendrauja, kiekvienas savo tvirtovėje, savo

kiaute, savo reikaluose paskendęs. Pas juos - skrandžio puota, pas mus - širdžių! Aš nenorėčiau ten gyventi.

- Jūs daug ir noriai bendraujate su vaikais, jaunimu. Ar neateina išpažinties į bažnyčią jaunuoliai, žudė, plėšė... Ir ką jiems tuomet sakote?

- Tie, kurie žudo, į bažnyčias neina. Teko tokių išpažinčių klausytis pokario laikais, lageriuose. Atgailas esu skyręs ir miško broliams. Jėzus Kristus atleido galvažudžiui, kuris kabėjo šalia jo ant kryžiaus. Krikščionybė tuo ir didi, jog humaniška - neišperkamos nuodėmės nepripažįsta. Dabar nemažai ateina išsigandusių moterų, kurios darė abortus, oficialiai leidžiamus valdžios. Jos nežinojo, kad nusideda, bet vėliau susivokė ir mano, jog yra žuvusios... Bijo, kad Dievas niekada joms neatleis.

Bet Kristus ir Marijai Magdalenai atleido, nors ji daug nusidėjo ir daug turbūt abortų darė. Atsimenat, kaip šv. Petras tris kartus Jėzų išdavė, o paskui gaidys užgiedojo ir jis atsipeikėjo. Verkė taip, kad net grioviai jo veide nuo ašarų atsivėrė. Taip ir kiekvienam iš mūsų, kaip rašė vienas prancūzų klasikas, kas rytą užgieda gaidys - primena, ką esame žadėję ir neišpildė, primena nuodėmę, kurios dar neišpirkome.

- Štai ant stalo guli nuotrauka, kur Jus laimina popiežius Jonas Paulius II. Ar tai buvo per popiežiaus vizitą Lietuvoje, ar anksčiau? Juk esate Vatikano sosto monsinqoras, vienintelis toks tituluotas kunigas Lietuvoje? Ir kuo toks titulas Jus išskiria iš kitų kunigų?

- Labai gražius drabužius esu gavęs ir turėčiau juos nešioti, bet retai teužsivelku. Per daug jie man karališki. O popiežius šioje nuotraukoje laimina mane ištis Arkikatedroje. Bet popiežiaus kvietimu esu buvęs ir Romoje, tada, kai jis sukvietė 2000 kunigų iš visų šalių, išventintų į kunigus 1946 m., kaip ir pats popiežius.

- Ar Jums neatrodo, kad Lietuvos bažnyčios yra per daug išpuoštos, perkrautos auksu, sidabru, statulomis, paveikslais ir visokiais blizgučiais. Lengviau melstis

(nukelta į 4 psl.)

ISTORIKO IR DVASININKO PASIKALBĖJIMAS APIE MŪSŲ ISTORIĄ

2

Ir ko nebuvo Lietuvoje - tai masinio smurtingo judėjimo, kaip, sakysime palyginimui, Rumunijos geležinė gvardija. To Lietuvoje nebuvo. Beje, antisemitizmas Lietuvoje buvo silpnesnis net už tą, kuris gyvavo Prancūzijoje, ir nepalyginsi su Vokietija ar Vengrija. Sakysime, Vengrijoje buvo išleidžiami antisemitiniai įstatymai, o Lietuvoje nepriklausomybės metais nė vieno tokio įstatymo nebuvo. Reikia pripažinti, kad apskritai paėmus Lietuvos vyriausybę tuos išsišokimus tramdė, kol Lietuva nebuvo okupuota. Sovietų okupacija ištremė labai daug inteligentų ir kaip tik tuos žmones, kurie tradiciškai palaikė visuomenėje tam tikrą rimtį. Mano nuomone, ši aplinkybė buvo tam tikras faktorius, leidęs 1941 metais atitinkamiems gaivalams drąsiau reikštis.

- Kalbant apie lietuvių ir žydų santykius, apie lietuvių atsakomybę, man krinta į akis tai, kad okupacijos metais lietuviai (žinoma, pirmiausia laikinoji vyriausybė) tarėsi galį kurti valstybės ateitį ignoruodami gyventojų dalies - žydų tragediją. Mėgino kalbėti apie nepriklausomybę, nepaisydami to, kas dedasi šalia, nepaisydami, kad žūsta visai nekalti žmonės. Būtent tas užsimerkimas, tas abejingumas, manau, yra didžioji lietuvių nuodėmė.

- Manau, tasai laikotarpis turėtų būti visiems pamoka, jog abejingumas kitiems labai dažnai atsisuka į mus pačius. Tai reikėtų suprasti ir įvertinti. Žinoma, okupacija, žiaurūs įvykiai, karai visuomet žmones tiesiog stumia į žvėriškumą. Kovos metu minkštosiomis vadinamos vertybės - užuojauta kitam, gailestingumas, tole-

rancija - nėra vertinamos. Vertinama vadinamosios kietosios vertybės, sakysime - kovingumas, ryžtingumas, drąsa.

- Vis dėlto turime pripažinti, kad ir tais baisiaisiais metais Lietuvoje radosi tų "minkštųjų" bruožų - pasigailėjimo, užuojautos, pagalbos kitam.

- Buvo. Tikrai daug žmonių prisidėjo gelbstinti žydus. To kartais kai kurie veikėjai, pavyzdžiui, Efraimas Zuroffas, nenori pripažinti. Pamenu, mano tėvas pasakojo: Vilniuje 1941-ųjų rugsėjo mėnesį varė į getą žydus. Vienas Akademijos darbuotojas, ten gyvenantis, laiptinėje sutikęs kaimyną žydą, tarė jam: "Gal, žmogau, tu palauk, neik su jais, čia gali visko būti, bent palauk savaite kitą, kol aprims". Tasai pagalvojęs atsakė: "Ne, eisiu su tautiečiais į bendrą likimą". Taigi žmonės matė, užjautė. Žinoma, negalime teisti tų, kurie jautė gailestį, bet nepadėjo, - situacijos buvo labai žiaurios, reikėjo žiūrėti savo šeimos reikalų... Juo didesnės mūsų padėkos ir pagarbos nusipelnė tie, kurie ryžosi gelbėti pasmerktuosius (ypač prisiminus, kad 1941 metų vasarą daugelis aplinkui degė neapykanta žydams).

- Dabar apie pačius žydšaudžius. Ar mėginta kada nors tyrinėti, kokiam socialiniam sluoksniui jie priklausė?

- Esu šiek tiek domėjęsis. Dabar, beje, kaip tik išėjo knyga apie holokaustą Latvijoje, ir joje nustatyta maždaug tai, ką aš randu Lietuvoje. Žudikų būta iš įvairių sluoksnių, ir iš padugnių, aišku. Didelis procentas buvo tokių, kurių gimines išvežė į Sibirą. Jie tikrai degė kerštu ir buvo lengvai įtraukiami. Vokiečiai, ypač Latvijoje, savąja propaganda tokius žmones verbuote verbavo. O Lietuvoje buvo karininkų, įveltų į tą darbą, buvo mokytojų, kai kur valdininkų, žodžiu, ten buvo marga. Stebėtina, kad žmonės, lyg ir privalėję turėti imunitetą dalyvavimui žudynėse, paprasčiausiai atsižadėjo moralinių charakterio savybių. Taigi - tie, kurie anksčiau kalbėjo labai didžiadvasiškai, tuo metu nerado moralinės atspirties. Nekalbėkime vien apie lietuvius.

Atsiminkime, kad tuose keturiuose naikinimo batalionuose, ku-

riuos vokiečiai subūrė 1940 metų pavasarį, dviejų Einsatz grupių vadovai buvo dvasininkai, turėję teologijos doktoratus. Vokietijoje, kai vyko pirmoji psichiškai nesveikų ir neigalių žmonių genocidinė programa, kurių buvo išžudyta dar prieš žydų holokaustą maždaug 100 tūkstančių, joje dalyvavo labai didelis nuošimtis daktarų, išėjusių aukštuosius mokslus, ir dauguma iš krikščioniškų šeimų. Tai yra įrodyta istorikų. Atsiminkime, kad pats dr. Mengele buvo dvigubas daktaras: ir filosofijos, ir medicinos.

- Iš anksčiau, o ypač mūsų dienomis, štai pasigirsta šukių, kad istorija turinti tarnauti tautai, patriotiškumui. Ar jūs, profesoriau, pripažįstate istorijai tokį pašaukimą?

- Manau, kad istorija pirmiausia turi tarnauti tiesai. O jeigu ji tarnaus tiesai, tai tarnaus ir tautai. Turiu atvirai prisipažinti, kad nemėgstu tokių ir panašių lozungų, kadangi į juos galima įterpti bet ką - istorija turinti tarnauti tautai, valstybei, partijai... Istorija paprasčiausiai turi būti rimtas, visapusiškas praeities tyrinėjimas. Manau, yra du pagrindiniai istoriko darbo principai. Pirmasis - jis turi atsižvelgti į šaltinius ir juos gerai analizuoti, suprasti vieną ar kitų šaltinių privalumus ir ribotumus. Antra - jei jis padaro kokią klaidą, turi tą klaidą atitaisyti viešai. Reikia pristatyti istoriją, kokia ji buvo. Pas mus, Amerikoje, maždaug prieš 30 metų buvo nutarta vadovėliuose atvirai prabilti apie indėnų genocidą. Bemat atsirado žmonių, kurie skelbė, jog nevalia - paskui jaunimas taps nepatriotiškas. Dabar jau ketvirtas dešimtmetis, kai mes gana atvirai kalbame apie indėnų genocidus, vykdytus baltųjų, už kuriuos vyriausybė istorinė prasme turi atsakyti. Ir aš matau, kad amerikiečių jaunimo patriotizmas per tą laiką nė kiek nenukentėjo. Atvirkščiai, jie igavo daugiau pagarbos indėnams. Manau, kad pedagogiškai tai labai sveika. Smarkiai klysta žmonės, kurie galvoja, kad rožinėmis spalvomis piešdami nepriekaištingai didvyrišką istoriją mes auklėjame jaunimą. Aš manau visai atvirkščiai - mes tą jaunimą šitaip atstumiamo.

Pabaiga

■ Minsko srities teismas nuteisė du Baltarusijos Liaudies fronto (BLF) jaunimo frakcijos aktyvistus - Aleksejų Šidlovskį ir Vadimą Lobkovičių 1,5 metų laisvės atėmimo, bausmę atliekant sugriežtinto režimo kolonijoje. V. Lobkovičiui bausmės vykdymas atidėtas dviems metams. Praėjusių metų rugpjūčio mėnesį šie jaunuoliai Stolbcų mieste ant namų sienų parašė antiprezidentinių šūkių, apipylė dažais paminklus Dzeržinskiiui ir Leniniui, nuplėšė valstybinę vėliavą. Vykstant procesui, milicija prie teismo pastato sulaukė kelis žmones, tarp jų - jaunieji BLF aktyvistai, Baltarusijos Helsinkio komiteto stebėtojas ir vieno iš opozicinių šalies laikraščių žurnalistas.

■ Estijos užsienio reikalų ministras Toom Hendrik Ilves paragino užsienyje gyvenančius tėvynainius grįžti į protėvių žemę. Vasario 23 d. Stockholme iškilmingame susirinkime, skirtame Estijos nepriklausomybės 80-osioms metinėms, jis pasakė, kad Estijai reikia kvalifikuotų specialistų, todėl grįžtantiems ir tėvynę tautiečiams bus sudarytos galimybės.

■ Estijos centrinis bankas pranešė, jog preliminariniais duomenimis šalies BVP 1997 m. išaugo 9% (1996 m. - 4%). Pagrindinis faktorius, nulėmęs BVP augimą, buvo eksporto padidėjimas. Analitikai mano, jog ekonomikos augimas palaipsniui lėtės, 1998 m. BVP išaugs nuo 4 iki 7 %.

■ Estijos prezidentas Lenart Meri, kovo 3 d. kalbėdamas Reuters Financial Television, pasakė, kad po susitikimo su Didžiosios Britanijos Ministru pirmininku Tony Blair, Užsienio reikalų ministru Robin Cook ir kitais asmenimis jis yra tvirtai įsitikinęs, kad Didžioji Britanija stipriai remis Estijos narystę Europos Sąjungoje. Meri atsisakė prognozuoti stojimo į ES tvarkaraštį, tačiau pažymėjo, kad procesas bus spartus. "Esu įsitikinęs, kad [D. Britanijos] suinteresuotumas mūsų nepriklausomybe yra dar didesnis dabar, negu buvo prieš aštuonerius metus", - kalbėjo prezidentas. Pasak jo, Estijos patyrimo tarptautinėje politikoje ir valstybės administravime stoka buvo viena iš kliūčių kelyje į ES, tačiau D. Britanija šiose srityse pažadėjo "rimtą pagalbą". Estijos ryšiai su Rusija, jo nuomone, bus naudingi visai ES, o Estijos vaidmuo "tiesiant tiltą tarp Rytų ir Vakarų" pasitarnaus tiek Vakarų Europai, tiek Rusijai.

■ Rusijos laikraštis "Russkij telegraf" rašo apie didėjančią Baltijos valstybių konkurenciją dėl Rusijos prekių tranzito. Ši konkurencija sustiprėjo Rusijai pasiskelbus planus statyti naujus uostus Ust-Lugoje, Primorske ir Batareinajos ilankoje. Šiuo metu didžiausia Rusijos prekių tranzito dalis tenka Latvijai. Lietuva, atsiliekanti nuo Latvijos plėtojant geležinkelių transportą, savo ruožtu, turi geriausius automobilių kelius visoje postsovietinėje erdvėje, - rašo "Russkij telegraf". Ekspertų nuomone, Klaipėdos uosto apyvarta, be blogai veikiančio geležinkelio, mažina ir biurokratinę muitų kontrolę, dėl ko susidaro kamščiai ir Klaipėdos uoste, ir Mažeikių naftos perdėbimo gamykloje.

"Kad būtų kaip gyva"

(atkelta iš 2 psl.)

gaminome tiek ilgai? Tai labai ilgas ir kruopštus darbas. Įsivaizduokite, kad reikia dirbti prie kiekvieno pirštelio, kiekvienos raukšlės, kiekvieno nago.

Nulupamas kailis, po to mėsa - lieka tik pliki kaulai. Kailis laikomas specialiuose rauguose, chemikaluose. Po to ant kaulų dedamas molis, gaminamos formos. Meistrai tariasi, kokia poza tinkamiausia tam ar kitam gyvūnui, paukščiui. Vėl forma, vėl aptarimai. Įstatomos "akys", velkamas kailis, tvarkoma, siuvama, lyginama, dažoma...

Nepasitikėkite mėgėjais

Biologinių preparatų dirbtuvės vedėjas pripažino, kad irankiai, technologija Kaune pastebimai prastesnė nei Vokietijoje ar net Estijoje. Pastarojoje šalyje iškamšos pagaminimas kainuoja kelis kartus brangiau nei Lietuvoje. Tačiau neseniai Taline vykusiame Estijos, Latvijos bei Lietuvos taksidermistų (meistrų, gaminančių iškamšas) konkurse pagrindinius laurus nuskynė kauniečiai.

- Apie darbo kruopštumą daug sako tai, jog mūsų darbuotojas ūsuotį varžyboms ruošė net tris mėnesius: juk kiekvieną žvynelį reikia nudažyti, apdirbti šepetėliu! - konstatavo V. Vasiliauskas.

Vedėjas pripažino, kad Vakarų lygio lietuviai dar nepasiekė. Iš vandens šokanti aukštyrė žuvis atrodo lyg gyva, vakariečiai prie iškamšų sugeba komponuoti net "vandens purslus". Kad būtų kaip gyva - pagrindinis iškamšų gamintojų siekimas.

Biologinių preparatų dirbtuvėje darbuotojai paukščių iškamšos pagaminimui duoda 2-3 savaičių terminą. Pasak Vasilijaus Vasiliausko, privatininkai taksidermistai mėgėjai pagamina ir greičiau, tačiau dažnai jų darbas apgailėtinas: "Baidyklė" gali pagaminti kiekvienas, tačiau darbą reikia atlikti kruopščiai ir kokybiškai. Po to atneša mums žmonės iškamšas ir sako: "Darykite ką nors, puola vabzdžiai, ji nyksta". Beje, taksidermistai užsakovams pataria prieš atnešant paukščius kruvinas jų žaizdas apdėti vata, o nuplūstant žvėries galvą kuo daugiau palikti odos.

Kategoriškai atsisakoma gaminti šunų bei kačių iškamšas: "Niekada niekas tiksliai neperteiks šuns, katės gyvos būsenos. Turiu šunį ir net pats nesugebėčiau tiksliai pagaminti jo iškamšos. Juk šeimininkas net ir tarp vienodos rūšies keliasdešimties šunų atskirs savąjį. Ir bus labai labai sunku, net

neįmanoma suteikti "gyvybę" žvilgsniui, akims, kurias matei šimtus, tūkstančius kartų".

"Žvejai" pagyrūnai

Žmonės verkia, prašo, malda, bet tokiais atvejais siūloma keturkojus palaidoti ir pagaminti paminkliuką. Retkarčiais meistrai pasiryžta gaminti papūgėlių, kanarėlių iškamšas.

Biologinių preparatų dirbtuvėse tik prieš metus pradėtos gaminti žuvų iškamšos. Meistrai pabandė - pavyko. Tiesa, pasaulyje riebalinių žuvų iškamšų praktiškai jau negamina.

- Taip, iš tiesų kartais žmonės atneša išpūdingas žuvis ir giriasi, kad pagavo patys. Tačiau gamindami iškamšą mes žinome - kaip, kada pagauta žuvis. Nedemaskuojame žmonių, paliekame jiems laurus. Kartais pasitaiko ir medžiotojų pagyrūnų, - nusijuokė Vasilijus Vasiliauskas.

Raudonojo knygon įrašytų paukščių žmonės taip pat atneša. Jei paukštis ypatingai retas - su žmogumi sutariama gražiai ir jam atlyginama kitomis iškamšomis. Mat daug paukščių papuola į elektros laidus, brakonierių spąstus, nušala. Meistrai atskiria - ar tai brakonierius, ar žmogus iš tiesų rado paukštį.

- Jei Zoologijos muziejuje jau yra keli analogiški egzemplioriai, užsakovui pagaminame iškamšą. Pastebėję, kad paukštį, žvėrį nušovė klientas, reikalaujame licencijos, - sakė dirbtuvių vedėjas.

Yra klientų, apsilankiusių 50-60 ir daugiau kartų. Medžiotojai labai iškalbūs žmonės. Mėgsta juokauti. Pasiimdami ragus teigia, kad tai "dovanos" žmonoms ar draugams.

Pagamintų ir dinozauro iškamšą

Moterys sunkiai pakenčia specifinį chemikalų, raugų kvapą, tačiau apalpusiu, pasak vedėjo, nebuvo. "Ne, mes vienas kito taip pat negąsdiname. Prie mėsų, kaulų, kūno dalių pripratome. Tiesa, kai tik pradėjau dirbti, dar 1970 metais, atėjęs ant stalo radau sudėtas liūto letenas - kolegos stebėjo, kaip reaguosiu. Nemalonu, tačiau pripranti. Beje, po to teko jas išmėsinti", - teigė V. Vasiliauskas.

Biologinių preparatų dirbtuvės vedėjas neslėpė, kad įdomu dirbti prie reto gyvūno: "Norėtume pagaminti ir banginio, ir dramblio, ir net dinozauro iškamšą. Tačiau kai tik darbą pradėdi - patenki neužsibaigiančion monotonijon". **KD**

Pirmieji pavasariniai pumpurai Kaziuko mugėje Vilniuje

V. Kapočiaus nuotr.

Aukštaičiai rūpinasi turistais

Aukštaitijos nacionalinis parkas pirmasis Lietuvoje ėmėsi tvarkyti pakeles ir atkreipti automobiliams važiuojančių turistų dėmesį. Labiausiai lankomoje Aukštaitijos parko teritorijoje - Ignalinos Kaltanėnų kelyje pastatyti nauji kelio ženklai. Tradicinį pastarųjų dešimtmečių betoną ir pastaraisiais metais paplitusius metalinius vamzdžius pakeitė originalūs mediniai kelių

ženklų stovai su spalvingais stogeliais. Juose buvo įtaisytos įprastos metalinės autobusų stotelių, poilsiaviečių žymėjimo, vietovardžių ir vandenvardžių pavadinimų lentelės. Tiltas per Žeimenos upę Šakarovs kaime taip pat buvo papuoštas mediniais turėklais. Parko darbuotojai iškirto krūmuose properšas ir per jas važiuotų turistų akims atsivėre vaizdingiausią reginį. **LR**

Privatizavimas Latvijoje

Latvijos privatizavimo agentūros generalinis direktorius Janis Naglis interviu agentūrai Reuter sakė, jog Latvijoje privatizacija iš esmės bus baigta 1998 m. Nuo 1994 m. Latvijoje buvo privatizuota 700 valstybinių įmonių už daugiau kaip 145 milijonus JAV dolerių. Naglis sakė, jog liko neprivatizuotos tik 25 kompanijos, turinčios daugiau kaip 50 dirbančiųjų, iš kurių žinomiausios - Latvijos laivininkystės kompanija, elektros energijos įmonė Latvenego bei Ventspilio naftos terminalas. Naglis šiuo metu susiduria su didžiausiu sunkumu privatizacijos kelyje, nes politiniai ginčai gali užvilkti 19-tos pagal dydį pasaulyje laivininkystės kompanijos bei Latvenego privatizavimą. Kai kurie valdančios koalicijos parlamentarai stengiasi atidėti Lat-

venego pardavimą iki spalio mėn. įvyksiančių rinkimų ir priimti specialų įstatymą šios firmos privatizavimui reguliuoti. Jie įtikinėja, jog be dviejų kompanijų - Graikijos Lavinija bei JAV Tufton Oceanic, reikėtų daugiau investuotojų, privatizuojant Latvijos laivininkystės kompaniją. Anot Naglio, šie du atvejai gali padaryti nepataisomą žalą Latvijos įvaizdžiui užsienyje.

Be to, Latvija tikisi parduoti likusias 49% Lattelekom akcijų D. Britanijos konsorciui Cable and Wireless bei Suomijos telekomui. Latvijos dujų kompanijos Latvian Gas akcijos yra parduotos konsorciui Ruhars/Preussen bei Rusijos Gazprom, o dalis avialinijų kompanijos - Skandinavijos avialinijų kompanijai.

Reuters

Žmonės Amerikoje gyvena jau 40,000 metų

Daugėja lingvistinių ir fizinių įrodymų, kad pirmieji gyventojai į Ameriką iš Azijos atsikraustė ne prieš 10 ar 20, o prieš 40 tūkstančių metų ar dar seniau. Mokslininkai mano, kad pirmieji žmonės galėjo persikelti į Aliaską per dabartinį Beringo sąsiaurį dar tada, kai Šiaurės Ameriką kaustė ledynai.

Maždaug 12,5 tūkstančio metų gyvenvietės atradimas Čilėje, Monteverdėje, sukėlė tikrą sensaciją tarp archeologų. Ji yra 1300 metų senesnė už anksčiau rastą seniausią laikytą gyvenvietę. Tačiau įdomiausia tai, kad ją nuo kažkada Aziją ir Aliaską jungusio sausumos "tilto" skiria 16 tūkstančių kilometrų.

Arba gyventojai, persikėlę į Ameriką, keliavo tiesiai į Čilę, arba jie gyveno šiame žemyne jau prieš dešimtis tūkstančių metų, teigė mokslininkai, susirinkę

į kasmetinę Amerikos mokslo pažangos asociacijos konferenciją.

Pasak Kalifornijos Berkley universiteto lingvistės Johannos Nickols, kompiuteriais buvo suskaičiuota, kad kelionė tiesiaisiais keliu iš Aliaskos į Monteverdę turėjo trukti apie du tūkstančius metų.

Tai reikštų, kad pirmieji gyventojai pasiekė šią vietovę maždaug prieš 14,5 tūkstančio metų. Tačiau geologai pažymi, kad tuo metu didžiąją dalį žemyno dengė ledynai, taigi šis žygis turėjo įvykti gerokai anksčiau.

Dar įtikimesni lingvistiniai įrodymai. Anot J. Nickols, vietinių Šiaurės Amerikos gyventojų kalbos yra tokios skirtingos, kad jos turėjo formuotis maždaug 40 tūkstančių metų.

Pasak jos, šiuo metu yra 130-150 skirtingų Amerikos kalbų šeimų. **LR**

Monsinjas K. Vasiliauskas labiausiai nemėgsta fanatikų

(atkelta iš 3 psl.)

"Lietuvos žinių" vyriausiasis redaktorius. Aš kunigavau Rimšės parapijoje, Girdžiūnų kaime (Ignalinos rajone), o jis iš to kaimo kilęs. Dažnai tekdavo susitikti. Tame kaime buvau ir suimtas. Pamenu, kai mane tempė į mašiną, parapijiečiai balsu raudėjo... O J. Kardelis laiku emigravo, sėkmingai dirbo Kanadoje Lietuvos labui. Jis mirė 1969 metais, kai aš į Lietuvą grįžau.

- Aš neturiu teisės kritikuoti Katalikų Bažnyčios interjero, tvarkos, nes jai atstovauju.

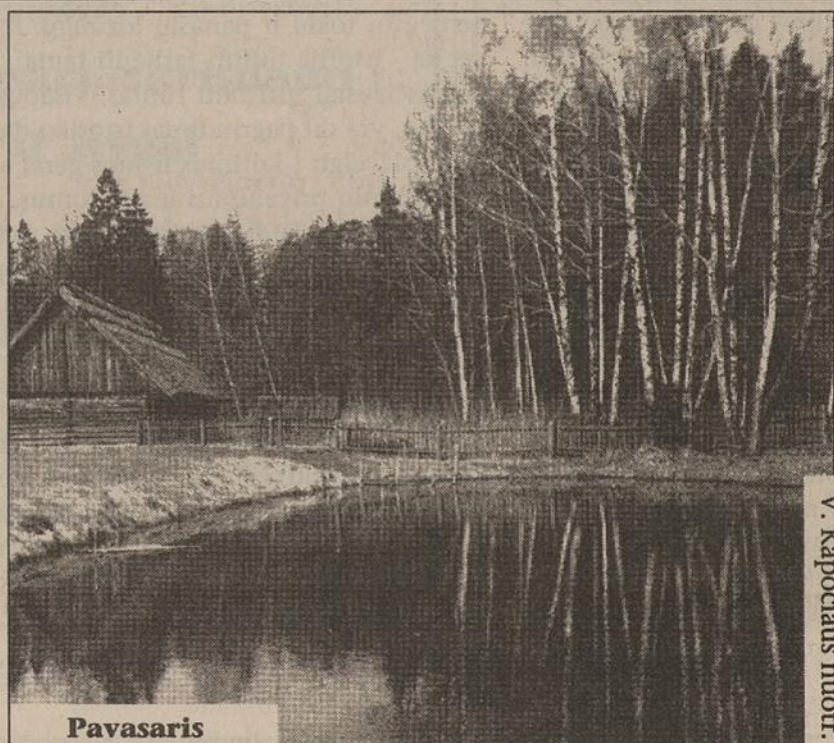
- Gal prieš išvykdamas į kelionę norėtumėte ko nors palinkėti "Lietuvos žinių" skaitytojams?"

- Labai artimai pažinojau liaudininką Joną Kardelį, kuris nuo 1923-ųjų iki pat 1940-ųjų buvo

"Lietuvos žinių" vyriausiasis redaktorius. Aš kunigavau Rimšės parapijoje, Girdžiūnų kaime (Ignalinos rajone), o jis iš to kaimo kilęs. Dažnai tekdavo susitikti. Tame kaime buvau ir suimtas. Pamenu, kai mane tempė į mašiną, parapijiečiai balsu raudėjo... O J. Kardelis laiku emigravo, sėkmingai dirbo Kanadoje Lietuvos labui. Jis mirė 1969 metais, kai aš į Lietuvą grįžau.

O ko palinkėti skaitytojams? Gal išgirsti tą gaidį, kuris kas rytą užgieda kiekvienam... Ir laiku savyje susivokti.

Lietuvos žinios

Pavasaris

V. Kapočiaus nuotr.

Atsargiai!

(atkelta iš 2 psl.)

pinigus iš IRA sąskaitos, jis turi mokėti federalinius mokesčius. Tačiau tie mokesčiai yra daug mažesni, nes gaunamos pensijos paprastai yra daug mažesnės nei uždarbio čekiai. Jeigu žmogus numiršta ir IRA pinigai palieka jo palikuonims, tada palikuonys turi mokėti dvigubus mokesčius: federalinius ir palikimo mokesčius. Kai neišimate pinigų iš IRA sąskaitos, nemokate mokesčių už juos ir už jų uždirbtas palūkanas. Bet kada tuos pinigus pradedate vartoti, mokate už juos mokesčius. O palikuonys, kurie juos gauna, turi mokėti dar ir palikimo mokesčius. Palikimo mokesčiai yra apskaičiuojami nuo visos palikimo vertės, sudedant pinigus ir nekilnojamo turto vertę kartu, išskyrus sutuoktiniams ar labdarai paliktą sumą, kuri virsta tam tikra leidžiama suma.

Ši suma iki 1997 m. gruodžio 31 d. buvo 600,000 dol., 1998 m. pakils iki 625,000 dol. ir pamažu kasmet kils, kol pasieks 1 mln. dolerių 2006 metais. Tai yra daroma dėl to, kad turtas nebūtų lengvai perleidžiamas iš vienos į kitą generaciją. Tačiau pagalvokime, kas iš tikrųjų moka palikimo mokesčius? Techniškai ne jūsų vaikai moka mokesčius, bet jūsų palikimas - jūs! Atskaičiuos visus mokesčius, jūsų vaikai - jūsų palikuonys gaus mažesnę palikimą.

Kas moka dovanų mokesčius?

Ar asmuo, kuris dovanoja, ar tas, kas dovaną gauna? Su dovanojimu, taip kaip ir su palikimu, yra nustatyta suma, kurią galima dovoti, nemokant mokesčių. Be to, asmuo, kuris dovanoja piniginę dovaną, jau yra sumokėjęs arba dar mokės mokesčius už tą dovaną, todėl nėra reikalo apdėti mokesčiais tą pačią sumą du kartus. Pagal įstatymus kiekvienas asmuo kasmet gali dovoti vienam ar keliems asmenims po 10,000 dolerių kiekvienam. Vedusi pora gali dovoti po 20,000 dol. vienam ar keliems asmenims. Tai nereiškia, kad gali dovoti tik 10,000 ar 20,000 dolerių metuose, bet kiekvienam savo vaikui ar kitiems pasirinktiems asmenims po tiek. Ši suma dėl kylančios infliacijos bus padidinta 1999 metais. Turtingi žmonės, kurie turi daug pinigų, gali sumažinti palikimo mokesčius savo vaikams, iš anksto kasmet jiems dovanojant leistinas sumas. Turtingi tėvai, protingai planuodami, gali sumažinti palikuonims palikimo mokesčius. Aukojant sumas pinigų, testamentu užrašant turtą ar jo dalį organizacijoms, kurios valdžios yra pripažintos "tax-exempt", aukotojui-dovotojui visai nereikia mokėti mokesčių, tuos visus pinigus gali nurašyti.

Naudotasi medžiaga iš "Chicago Tribune" (1997 m. gruodžio 19 d.).

1998 m. ŠALFASS-gos vyrų, moterų ir jaunių bei mergaičių A krepšinis

1998 m. Š. Amerikos lietuvių vyrų A, vyrų B, moterų ir jaunių bei mergaičių A (1979 m. gimimo ir jaunesnių) krepšinio pirmenybės įvyks 1998 m. gegužės 22-24 d. Toronte, Ont. Vykdo Toronto LSK Vytis.

Vyrų A klasę sudaro iškilesnės komandos, atrinktos ŠALFASS-gos Krepšinio komiteto. Likusios komandos žaidžia B klasėje, kur gali dalyvauti ir A klasės komandas turinčių klubų antrosios, etc. komandos. Vyrų A klasėje gali dalyvauti ne daugiau kaip 8 komandos. Kitose klasėse komandų skaičius neapribojamas.

Iš principo jaunių A klasės žaidėjams yra leidžiama kartu žaisti ir vyrų A ar B klasėje, o mergaitėms - A moterų klasėje, jei leidžia sąlygos.

Klubams, dalyvaujantiems su daugiau negu viena komanda toje pačioje klasėje, yra neleidžiama kaitalioti žaidėjų iš vienos komandos į kitą visų žaidynių metu.

Dalyvavimas yra atviras visiems lietuvių sporto klubams ar kitokiems vienetams, atlikusiems metinę 1998 m. ŠALFASS-gos narių registraciją.

Apytikris tvarkaraštis: penkta-

Valdo Adamkaus veikla Š. Amerikos lietuvių sportininkų eilėse

Edvardas Šulaitis

Mūsų sporto mėgėjai, kuriems likimas lėmė gyventi Vokietijoje, o vėliau - Šiaurės Amerikoje, gerai pažįsta Valdą Adamką kaip didelį sporto entuziastą - aktyvų sportininką, rekordininką, vėliau lietuvių organizuoto sporto veiklos vadovą, įvairių didelių sporto renginių organizatorių bei pravedėją, Lietuvos Tautinio Olimpino komiteto buvusį atstovą Š. Amerikoje, dabartinį ŠALFASS-gos garbės narį.

Čia tik surašyta labai maža dalelė jo pareigų ir darbų, nes gal būtų kiek nuobodu skaityti visų jo pasireiškimų sporte sąrašą, kadangi jų yra labai daug. Bet reikia pasakyti, jog Valdas Adamkus buvo vienas iš didžiausių mūsų sporto judintojų, darbuotojų ir ambasadorių šiame krašte. Kuomet kiti mūsų veikėjai su lietuvių sportu nelabai norėjo bičiuliauti, nes jiems šis darbas atrodė labai "vaikiškas", tai Valdas Adamkus iki pat šių dienų nesibaidė savo rolės lietuvių sportininkų šeimoje ir tuo didžiavosi, kaip kad pridera tikram sportininkui ir sportinių idėjų populiarintojui.

Neseniai Lietuvoje pasirodžiusioje savo prisiminimų knygoje "Likimo vardas - Lietuva" Valdas Adamkus trumpai užfiksavo ir savo pasireiškimus sporte (čia jis atžymėjo tik veiklą pokario metais Vokietijoje), skyrelyje "Sportinių medalių spindesys pokario skurde".

Jis tą skyrelį pradeda taip: "Augsburge, netoli lietuvių pabėgėlių stovyklos, buvo įsikūręs vokiečių sporto klubas "Svabija", kurio renginiais mums leisdavo naudotis. Man kažkaip vis pasisekdavo gyventi kokių nors sporto aikštynų pašonėje. Antai pro savo vaikystės namų Kaune langus matydavau Kauno kūno kultūros rūmus, ir tai paskatino mane dar pradinėje mokykloje daug laiko skirti sportavimui. Geriausiai sekdavosi bėgimas, šuoliai į tolį, į

dienį, gegužės 22 d., numatomos tik vyrų A ir B varžybos, pradedant apie 5:00 val. p. p. Moterų ir jaunių bei mergaičių A varžybos vyks tik šeštadienį ir sekmadienį.

Pradinė komandų registracija privalo būti atlikta iki 1998 m. kovo 15 d. imtinai, pas Toronto LSK Vyties pirmininką Andrių Klimą, šiuo adresu: 21 Lamont Ave., Weston, Ont. M9N 2J9, Canada, tel. 416-245-7210; faksas 416-394-6902.

Po pradinės registracijos bus paskelbtas varžybų formatas, galutinės registracijos terminas ir kitos tolimesnės detalės.

Pilnesnę informaciją gauna visi ŠALFASS-gos klubai. ŠALFASS-gai nepriklausantieji vienetai dėl informacijos prašomi kreiptis į A. Klimą.

Papildomi kontaktai: Edis Stravinskas, tel. 416-767-9306; Arūnas Duliūnas, tel. 905-624-8637.

Šios varžybos yra skiriamos paminėti Toronto LSK Vyties 50 metų jubiliejui.

ŠALFASS-gos
krepšinio komitetas
ŠALFASS-gos
centro valdyba

DARBININKAS

TEL. 718 827-1351

savaitraštis
lietuviams
Amerikoje
ir svetur

aukštį. Mėgau žaisti ir krepšinį, futbolas, tik gal žaidėjas buvau nelabai geras". Savo trijų puslapių apimties kuklų pasakojimą apie sportinę veiklą jis baigia šiais žodžiais:

"Kai išvykau į JAV, iš karto ėmiau organizuoti Šiaurės Amerikos lietuvių sportinę sąjungą, į kurios veiklą kiek vėliau įsijungė ir Kanados išieivijos sporto organizacijos. Mane išrinko šios organizacijos pirmininku. Šias pareigas ėjau daugelį metų: kartais pasitraukdavau ir perleisdavau vadovavimą kitiems asmenims, bet po to vėl būdavau kviečiamas imtis pareigų sąjungoje".

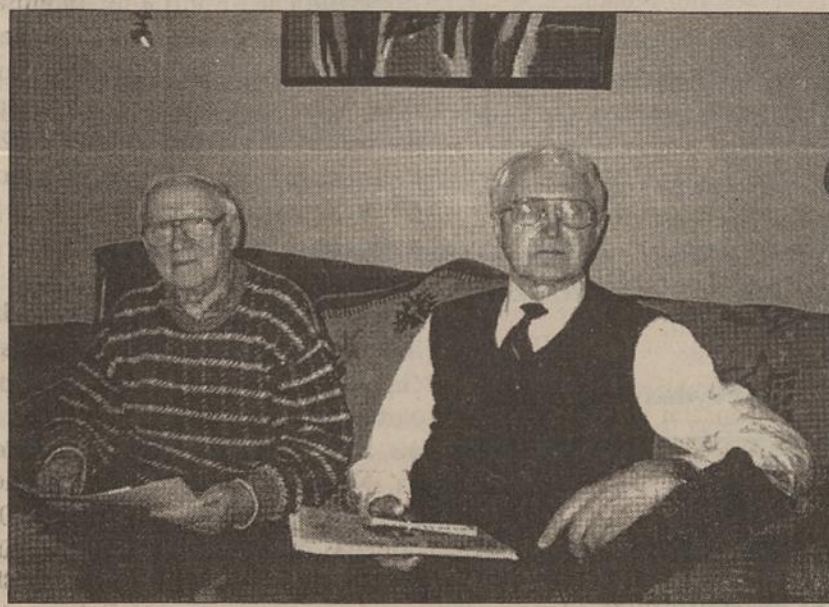
Ir reikia pasakyti, kad Valdas Adamkus šių pareigų (vienokių ar kitokių) nesikratydavo, kaip kad kai kurie kiti mūsų veikėjai. Aš nežinau nė vieno karto, kuomet jis būtų atsisakęs padėti sporto reikaluose.

Mano atmintyje gerai įsirėžę 1950-ųjų metų vėlyvas ruduo ir žiema, kuomet man teko vadovauti Cicero LSK "Tauro" krepšinio komandai, žaidusiai vietos amerikiečių "Clyde" parko lygo-

je. Tuomet iš vadovo pareigų buvo pasitraukęs vėliau žymiu poetu tapęs ir savo jaunystėje tragiškai žuvęs Algimantas Mackus. Tai buvo antrieji šios komandos gyvavimo metai ir jau dalis krepšininkų buvo pradėję lankyti vakarines mokyklas ar išėję atlikti prievolės į Dėdės Samo armiją. Tad pradėdavo trukti vietinių žaidėjų.

Ir tuomet man nieko kito neliko kaip kreiptis į Chicagoje gyvenančius krepšininkus. Todėl bėdos atveju aš telefonuodavau Valdui Adamkui ir Rimantui Dirvonui (tada Dirvenskiui), kad jie pagelbėtų mūsų kovose su amerikiečiais žaidėjais. Nors Valdas tada studijavo ir dirbo, turėdamas tik apie 3 laisvas valandas vakarais, jis visada pasistengdavo atvykti žaisti į Cicero.

Šio fakto iki šiolei aš viešai niekur nebuvau pažymėjęs, tačiau šį kartą noriu savotiškai įvertinti Valdo Adamkaus pasiaukojimą ir ryžtą, kokių mano sportinėje veikloje nedaug yra tekę matyti.

Žymusis Š. Amerikos lietuvių sporto veiklos darbuotojas, ilgametis FASS-gos gen. sekretorius Algirdas Bielskus iš Euclid, OH, buvo atvykęs į Čikagą tartis dėl Pasaulio liet. sporto žaidynių ir Lietuvos tautinės olimpiados Lietuvoje reikalų. Jis nuotraukoje matomas su Čikagos kitu sporto veikėju Rimantu Dirvoniu (dešinėje)

Ed. Šulaičio nuotr.

1998 m. ŠALFASS-gos varžybų kalendorius

Pateikiame 1998 m. ŠALFASS-gos varžybų kalendorių, pagal visuotinio ŠALFASS-gos suvažiavimo, įvykusio 1997 m. lapkričio 22 d. Toronte, nutarimus bei vėlesnius papildymus. Dalis varžybų dar tebėra planuojamos ir jų datos bei vietos dar nepatvirtintos. Visų varžybų smulkios detalės laiku bus pranešamos klubams ir sutrauktai skelbiamos spaudoje. Šis kalendorius apima tik metines ŠALFASS-gos ir Baltiečių Sporto Federacijos pirmenybes bei kitokias platesnės apimties varžybas. Apygardinės pirmenybės ir kitos mažesnės varžybos neįtrauktos.

Floridos Lietuvių dienų atviras lietuvių **Teniso turnyras** - 1998 m. vasario 19-20 d., St. Petersburg, FL. LB-nės Floridos apygardos renginys. Informacija: Elvyra Vodopalienė, tel. 813-344-1990.

1998 m. Š. A. lietuvių vyrų senjorų (35 m. ir vyresnių) **Krepšinio pirmenybės** vykdo Clevelando LSK Žaibas 1998 m. kovo 28-29 d. Clevelande, Ohio. Informacija: Vidas Tatarūnas, 8697 Harvest Home Dr., Mentor, OH, 44060; tel. 440-209-0440; faksas: 216-481-6064; E-mail: vidas_tatarunas@keybank.com

1998 m. Š. A. lietuvių **Raketbolo pirmenybės** vykdo Clevelando LSK Žaibas 1998 m. kovo 28 d. Clevelande, Ohio. Informacija: Algis Penkauskas, 31817 Glenhurst Rd., Willowick, OH 44095; tel. 216-944-4556; faksas: 216-481-6064.

1998 m. Š. A. lietuvių **Stalo teniso pirmenybės** įvyks 1998 m. kovo 28 d. Clevelande, Ohio. Rengia ŠALFASS-gos Stalo teniso komitetas. Informacija: Pranas Gvildys, 93 Wheeling Ave., Staten Island, NY 10309-3026; tel. 718-356-7871; faksas: 718-356-0974.

Clevelando LSK Žaibo 6-sis kvietinis mišrių komandų **Tinklinio turnyras** numatomas š. m. balandžio pabaigoje ar gegužės pradžioje Clevelande, Ohio. Tikslī data dar nenustatyta. Tai yra etninio pobūdžio turnyras, iš kurio bus išvestos ir lietuvių pirmenybės. Pradinis kontaktas: Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122; tel. 216-486-0889, faksas: 216-481-6064.

1998 m. Š. A. lietuvių jaunučių **Krepšinio pirmenybės** įvyks 1998 m. gegužės 9-10 d. Detroit, MI. Vykdo Detroito LSK Kovas. Varžybos vyks berniukams ir mergaitėms šiose klasėse: B (1982-83 m. gimimo), C (1984-1985 m.), D (1986-87 m.), E (1988-89 m.) ir "molekulių" (1990 m. gim. ir jaunesnių). Informacija: Algis Rugienius, 3620 Burning Tree Dr., Bloomfield Hills, MI 48302-1511; tel. ir faksas: 248-642-7049.

1998 m. Š. A. liet. **Šachmatų pirmenybės** įvyks 1998 m. gegužės 2-3 d. Pasaulio Lietuvių (nukelta į 7 psl.)

- **Jauniausia "Mis Lietuva"** - 18 metų 2 mėnesių ir 7 dienų amžiaus - alytiškė Daiva Anužytė.

- **Vyriausia "Mis Lietuva"** - 21 metų 5 mėnesių ir 19 dienų amžiaus - klaipėdietė Greta Bardavelytė.

- **Aukščiausia "Mis Lietuva"** - 179 cm ūgio - vilnietė Rasa Kukuitytė. Grožio konkurse "Mis Baltic sea - 93", įvykusiame 1992 m. lapkričio 13-15 d. Suomijoje, ji pripažinta nugalėtoja.

- **Žemiausia "Mis Lietuva"** - 172 cm ūgio - yra uteniškė Dalia Leleivaitė. Grožio konkurse "Queen of Europe - 91", įvykusiame 1991 m. liepos 20 d. Sopotė (Lenkija), buvo tituluota "Vice Miss II".

- **Didžiausias ugnies krinkelis** (fejerverkas) - 186 m pločio (degiuosius paketus išdėsius ant tilto turėklo kas 1 m) - nuo Kauno Aleksoto tilto iki vandens 1994 m. vasario 15 d. - Lietuvos valstybingumo atkūrimo švenčių išvakarėse.

- **Ilgiausiai fejerverkas** truko 50 min. 1993 m. gegužės 10 d. Vilniaus Gedimino aikštėje Lietuvos tarptautinio teatro festivalio LIFE atidarymo proga ji surengė ispanų teatro "XARXA" artistai. Jie spektaklyje "Magiškoji naktis" spalvotoms ugnims panaudojo apie 500 kg "kiniškos" pirotechnikos ir trotilo.

- **Didžiausią molinį puodą** - 100 kg svorio, 220 L talpos, 1,5 aukščio, 1 m pločio - nužiedė klaipėdietis Jonas Vilimas. Dabar šis dvijūsis milžinpuodis saugomas Klaipėdos liaudies meno muziejuje.

- **Didžiausia oro balionų šventė**, kurioje skraidė 36 oro balionai, įvyko 1989 m. gegužės 26-29 d. Vilniuje ir Rumšiškėse (Kaišiadorių raj.). 17 šalių oreiviai atliko 7 grupinius pakilimus, o pavieniai balionai skraidė visas 4 dienas.

- **Aukščiausiai aitvaras pakilo** 344 m. Jį sukūrė ir 1991 m. birželio 2 d. Jurbarko respublikinėse aitvarų varžybose skraidino vilnietis Donatas Gluodenis.

- **Vyriausias lakūnas** - Kazimieras Šlapelis, kilęs iš Kupiškio. Būdamas 80-ties metų, jis skraidė Patagonijoje (Argentina) "Luskombe" tipo lėktuvu, kurį vadino Čingamo (Argentinos paukštvėnagio) vardu.

- **Vyriausias lakūnas Lietuvoje** - vilnietis Antanas Mikutis (g. 1917 01 22). Būdamas 76 metų, jis tebesklandė įvairių tipų sklandytuvais. Pirmą kartą savarankiškai į orą A. Mikutis pakilo 1938 m. birželio 28 d.

- **Ilgiausiai skraidė** - 20 240 val. 7 min. - Lietuvos avialinijų stiuardės Tatjana Celiščeva.

- **Daugiausia lėktuvais išbarstyta gėlių** 1989 m. rugpjūčio 23 d. "Baltijos kelio" protesto akcijoje. Gyventojų sunėstas gėles į aerodromus atvežė 4 keturtoniai sunkvežimiai (2 iš Vilniaus ir 2 iš Kauno), o 2 lėktuvai, pakilę į orą po 3 kartus, barstė jas ant kelio Vilnius-Latvijos siena.

- **Daugiausia sraigtasparniais išbarstyta** stalo teniso kamuoliukų - 10000 vienetų. Tai įvyko 1996 m. rugsėjo 8 d. Vilniuje Rotušės aikštėje, Kaune aikštėje prie pilies ir Klaipėdoje Daukanto alėjoje radijo stoties "M-1" reklaminėje akcijoje "Laimės lietus", kai iš dviejų sraigtasparnių KA-26 buvo barstomi teniso kamuoliukai su jų viduje įdėtais loterijos bilietais.

Verbų sekmadienis Vilniuje

V. Kapočiaus nuotr.

Skaitytojai rašo "Darbininkui"

"Darbininko" skaitytojų laiškų skyriui

Esu alytiškis, dzūkas, tad geras, nors ir neturtingas, žmogus ir savo vaikystės dienų kraštą labai myliu. Galite todėl įsivaizduoti, koks šurpas nukratė ir kaip smarkiai širdis pradėjo plakti, kada sausio 16 dienos "Darbininke" perskaičiau straipsnio antraštę: "Dzūkijos nacionalinis parkas". Susirūpinau, kad kažkokia nacija ir kažkokie naciai užpuolė Dzūkiją ir jos parką. Iš straipsnio turinio pasirodė, kad ir Dzūkija, ir minimas jos parkas dar tebėra Lietuvos ribose ir kad tai tik Dzūkijos smėlynuose ir pelkėse esanti Lietuvos giria, kurią tvarko ir prižiūri valstybė. Ačiū Dievui.

Būtų gera, jei redakcija šitaip visokiom "nacijom" savo skaitytojų negąsdintų ir iš Lietuvos gautus straipsnius ištaisyty: jei parkas valstybės, parašyti, kad jis valstybinis, o, sakykim, kad šokis - tautinis. Tikėkimės, kad nei iš vakarų, nei iš rytų jokie naciai į Lietuvą nesugrįš, tad nebėra reikalo ir jų kadaise primestu žodynu dar vis naudotis.

Tam pačiam "Darbininko" numerį yra ir kitas, be abejo, svarbus, bet šiek tiek neaiškus straipsnis, pavadintas "Japonų dizainerių sukurti kvepalai - ramybės pasiilgusiai moteriai". Ar reikia suprasti, kad, jei tais kvepalais - kaip ten rašoma, "aromato tradicijų [ieškojime] besiblaškanti" - lietuvaitė pasiilaksto, tai visi - ir vaikai, ir vyrai, ir kitos moterys - ją palieka ramybėje? Ir ko tie japonų dizaineriai nesugalvoja! Be abejo, tai geriausias išradimas nuo tada, kada atsirado suraikyta duona.

Iš to straipsnio susidaro įspūdis, kad tikri, lig šiol Lietuvą spaudę, rūpesčiai pradeda pranykti ir kad dabar, štai, darosi svarbu vienas kitą uostyti. Tik kas atsitiks, jei kam nors kito kvapas nepatiks? Lietuviai už menkesnius dalykus yra linkę vienas kitam į atlapus kibti. Taipgi, ar tik nebus čia ženklas, kad, kaip dabar sakoma, dekadansas jau prie Lietuvos vartų? Lydimas, bent dešimčia populiarių aromatų atsiduodančių, dizainerių! Na, gerai nors tiek, kad neprisėlins nepastebėtas - užuosime iš tolo.

Arvydas Barzdukas

UNIONTOURS

kviečia 1998 metais keliauti su jais.

Siūlo šių kelionių paketus:

APLANKYKITE 3 PABALTIO SOSTINES: Taliną, Rygą ir Vilnių. 8 naktys, 9 dienos viešbutyje, skrydis ten ir atgal, angliškai kalbantys gidai, visi bagažų pervežimai ir kt.

PAMATYKITE MIESTUS BALTIJOS REGIONE: 3 naktys viešbutyje. Su skrydžiu arba be jo. Galima pasirinkti: Kopenhagą, Taliną, Helsinkis, Kėl, Rygą, Vilnių, Bergen, Oslo, Varšuvą, St. Petersburgą, Stockholmą ir Reykjaviką.

SKRISKITE Į SMITHSONIAN INSTITUTO rengiamą 30-tąjį METINĮ TAUTINĮ FESTIVALĮ, kuris vyks Nations Mall, Washington, DC, š. m. birželio 25 - 28 ir dar liepos 2 - 5 dienomis. **PIRMĄ KARTĄ DALYVAUS LIETUVA, LATVIJA IR ESTIJA.** Siūlome paketą, į kurį įeina viešbutis bei skrydis ten ir atgal.

1998 m. NAUJOJŲ - kultūriniai kruizai tarp sostinių. Burlaiviu (schooner) plaukite iš Stockholmo į Kopenhagą arba atgal. Pamatykite gražųjį pietų Švedijos archipelagą su daugeliu salų.

Apie visas šias keliones gausite daugiau informacijų skambindami ERIKUI (UNIONTOURS) tel. 212 - 683 9500 arba 800-451-9511.

UNIONTOURS

245 Fifth Ave.

New York, NY 10016

Tel. 212 683 9500 800 451 9511 Fax: 212 683 9511

Internet: <http://www.uniontours.com>

E-mail: travel@uniontours.com

PASINAUDOKITE PAPIGINTOMIS KAINOMIS

žiemą ir pavasarį, skrisdami į
Vilnių ir Rygą!

Mes taip pat siūlome patogius skrydžius
ir keliones laivu į Karibų salas,
Australiją, Aziją ir Europą.

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave.

Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273 (800) 955-7370

(201) 947-2189

DARBININKUI paremti aukojo:

Administracijos pastaba: čia dedamas rėmėjų sąrašas yra gana atsilikęs - aukos buvo gautos sausio mėn. pačioje pradžioje. Dėl vietos stokos laikraštyje rėmėjų sąrašų paskelbimas buvo atidedamas. Dabar kiekviename "Darbininko" numeryje dėsimė mūsų mielų rėmėjų sąrašą, kol visos pavardės bus paskelbtos. Atsiprašome už pavėluotą aukotojų paskelbimą!

DARBININKO skaitytojai, atsiuntę prenumeratą, prisidėjo aukomis laikraščiu stiprinti ir atsilyginti už įvairius patamavimus ar metinį kalendorių:

Po 50 dol.: Paulius Bagdziūnas, Hillcrest, NY.

Po 45 dol.: Ona Matusaitienė, Worcester, MA.

Po 40 dol.: Zita Dreslius, Hartford, CT; J. Birutis, Orlando, FL; Halina Bagdonienė, Oak Lawn, IL; Danutė Liepas, Michigan City, IN; Alb. Bepirštis, Baltimore, MD; Anna Slemma, Worcester, MA; Mrs. Zigmąs Prielaidas, Fanwood, NJ; V. Senken, Jamaica, NY; B. Aponavicius, Easton, PA; K. A. Pliuskonis, Huntington Valley, PA; Julia Kepenis, North Myrtle Beach, SC.

Po 35 dol.: Birutė Bernotienė, W. Hartford, CT; A. Drazdys, Mariettsville, MD; Marie Gluda, Rockville Ctr., NY; Dr. A. Janaičienė, Yonkers, NY.

Po 30 dol.: Hedwig Kontrimas, Mission Viejo, CA; Brone Sirvinskis, No. Hollywood, CA; Eleanor Arlauskas, New Britain, CT; R. Kepenis, Groton, CT; Mrs. A. Setikas, Newington, CT; K. Česna, Putnam, CT; Vl. Barius, Lake Worth, FL; L. J. Ragas, Bloomingdale, IL; Ant. Valavičius, Chicago, IL; Violeta Balciūnas, Sharon, MA; G. J. Stuoapis, Sharon, MA; Salomėja Duoba, Norwood, MA; Ursula Maiceikonis, Elizabeth, NJ; J. Andriulaitis, Brooklyn, NY; Jura Shukis, Fresh Meadows, NY; Dalia Vaicekauskas, Ossining, NY; Z. Jurys, Richmond Hill, NY; Laima Mihailovich, Staten Island, NY; Gene Vasilkovs, Dayton, OH; A. Vilgosas, Philadelphia, PA; Sophia Sakalys, East Greenwich, RI.

Po 25 dol.: G. Witkus, Cape Coral, FL; J. Stokas, Stuart, FL; K. Ciurinskas, Crown Point, IN; Veronika Rutenis, Hyanis, MA; A. ir F. Ruzga, Point Pleasant, NJ; Vl. Zilius, Bronx, NY; Knights of Lithuania (E. Carlitus) Ringtown, PA.

Po 20 dol.: Danute F. Baltutis, Los Angeles, CA; L. Reivydass, Los Angeles, CA; A. Navinauskas, Brookfield, CT; A. Zdanys, Newington, CT; Ona Dovy-

daitienė, Thompson, CT; J. Kazlauskas, Waterbury, CT; Julia Kuliesius, Waterbury, CT; Genovaite Valiulis, Waterbury, CT; Jos. Bakanas, Gwinhurst - Wilmington, DE; A. ir R. Strazdis, Chipley, FL; Aurelija Stongvila, Coral Gables, FL; Br. Grinius, Dania, FL; Vanda Bagdonas, Daytona Beach, FL; Iza Ramanauskas, Daytona Beach Shores, FL; N. Karasa, Ormond Beach, FL; J. V. Sodaitis, Ormond Beach, FL; Marija Saulienė, Seminole, FL; Gene Stapulionis, Surfside, FL; A. Aleksiejunas, St. Petersburg, FL; Petre Kasperaviciute, St. Pete, FL; Rev. M. Kirkilas, St. Pete, FL; V. A. Stasaitis, Treasure Island, FL; K. Stasiukevicius, Treasure Island, FL; Regina Narusis, Cary, IL; P. Gruodis, Chicago, IL; Enata Sprupskelis, Chicago, IL; Aldona Smulkstienė, Chicago, IL; K. Bruzas, Homewood, IL; J. Buivys, Baltimore, MD; K. Las-

kauskas, Baltimore, MD; Ona Girnius, Boston, MA; J. Walentukiewicz, Boston, MA; A. Barulis, Brockton, MA; A. F. Jankunas, Cambridge, MA; Br. Paliulis, Dorchester, MA; J. Zdanys, Centerville, MA; Pr. Račkauskas, Dorchester, MA; Dalia Ivaska, N. Fallmouth, MA; L. A. Grazulis, Sharon, MA; Dana Bodnar, S. Boston, MA; V. J. Burdulis, Worcester, MA; Elena Cizauskas, Detroit, MI; R. A. Slepetyš, Brick, NJ; Br. Silas, Elizabeth, NJ; R. J. Lukas, Interlaken, NJ; J. Ceras, Jamesburg, NJ; Kotryna Graudienė, Milltown, NJ; A. Razgaitis, Montclair, NJ; Ed. Juchnevicius, Roselle, NJ; Rozalija Somkaite, So. Orange, NJ; P. Brazauskas, Paramus, NJ; V. Matyckas, Warren, NJ; Beatrice Jasewicz, Amsterdam, NY; Chas. Karbocius, Amsterdam, NY; Birutė Cibulskas, Douglaston, NY; J. Alyta, Elmhurst, NY; H. ir R. Zhelezniak, Forest Hills, NY; Magdalena Jankauskas, Ft Salonga, NY; Koste Garbauskas, Great Neck, NY; Therese Jacques, Gouverneur, NY; Vyt. Verselis, Kings Park, NY; G. Rajeckas, Maspeth, NY; V. Liaugaudas, NYC, NY; A. Saulys, Shoreham, NY; N. Cernauskas, Woodhaven, NY; Alf. Ilgutis, Woodhaven, NY; Marija

Menciūnas, Woodhaven, NY; M. Palunas, Akron, OH; J. Mikonis,

Richmond Hts, OH; Msgr. M. C. Ozalas, Clarks Green, PA; B. Zilaitis, Frackville, PA; Alg. Gečys, Huntingdon Valley, PA; Dalia Puzycki, Newtown, PA; V. Surma, Philadelphia, PA; Donna Sulmer, Springfield, PA; Arv. Barzdukas, Falls Church, VA; A. Rimas, Reston, VA.

Po 15 dol.: Izabel Oksas, Los Angeles, CA; Helen Norkus, Waterbury, CT; Ramona Juralis, W. Hartford, CT; D. Pranckevicius, Chipley, FL; Jane Karalis, Jacksonville, FL; Vl. Vaicekauskas, Seminole, FL; A. Daunys, St. Petersburg, FL; Elena Jasaitienė, St. Petersburg, FL; J. Ambrazas, Lemont, IL; Petronele Staniskis, Baltimore, MD; J. Starinskis, Belmont, MA; Kostancija Vasiliauskas, Boston, MA; V. Rastonis, Centerville, MA; Teklė Bogusas, So. Boston, MA; Dr.B.Mickevi-

cius-Mikonis, Mashpee, MA; Dr. Birute Girnius, Allen Park, MI; Asta Dabrila, Dover, MA; J. Starkus, Kearny, NJ; Anelė Masiūnas, Upper Montclair, NJ; J. Vaicys, Albion, NY; P. K. Gobuzas, Blauvelt, NY; K. Mitinas, Freemont Cyt., NY; Ruta Zorskas, Great Neck, NY; J. Skucas, MD, Hilton, NY; V. Naronis, Lake Grove, NY; P. Matekunas, Richmond Hill, NY; Ada Bagdonas, Woodhaven, NY; Arv. Simonis, West Chester, PA.

Kiekviena auka yra didelė pagalba DARBININKUI. Laikraščio ateitis, tuo pačiu ir lietuvių išeivijoje priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko administracija

Padovanokite "Darbininko" prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams švenčių proga! Prenumerata vieneriems metams - tik \$30.

VASARĄ Į VILNIŲ

iš New Yorko

\$600

gegužės 25, birželio 1 ir 8.

\$700

birželio 15 - rugsėjo 7.

Išvykti pirmadieniais. Grįžti bet kurią dieną viduryje savaitės dviejų mėnesių bėgyje.

Bilietus nupirkti iki balandžio 30 d.

Prašykite mūsų brošiūros.

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161

800-77-VYTIS

web site: www.vytistours.com

E-Mail: VYTOURS@EARTHLINK.NET

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

MARCH PICK-UP SCHEDULE

March 17	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
March 18	Kearny, NJ	11-12 noon
	Paterson, NJ	1-2 pm
March 20	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
March 21	Brooklyn, NY	12-1 pm
March 23	Putnam, CT	1-2 pm
March 24	Container cut-off (the last day for pick-up)	
March 25	Newark, NJ	11-12 noon
March 31	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm

For more information call 914-258-5133
718-348-4709

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ
- Pagalba Lietuvai - Gift of Hope
- Skambučiai į Lietuvą - 62 c/minute
- Pinigų pervedimas į Lietuvą
- Didžiausia lietuviška parduotuvė "DOVANA"

MARCH PICK-UP SCHEDULE*

Putnam, CT	Mar. 11	1-2:30 PM
Providence, RI	Mar. 11	4-6 PM
Albany, NY	Mar. 12	7-8 PM
Binghamton, NY	Mar. 13	9-10:30 AM
Scranton, PA	Mar. 13	12-1:30 PM
Frackville, PA	Mar. 13	4:30-5:30 PM
Philadelphia, PA	Mar. 14	9:30-11:30 AM
Brooklyn, NY	Mar. 14	2-5 PM
Bridgeport, CT	Mar. 14	7-8 PM

*EASTER CONTAINER TO LITHUANIA

VELYKINIS KONTEINERIS IŠVYKS KOVO 16 D.

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$444 r.t.

One way to Vilnius \$350

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Established in 1958

Taupome "Taupoje"

Aurelija M. Balašaitienė

Kai 1984 metais Vytauto Staškaus iniciatyva buvo įsteigtas lietuvių kredito kooperatyvas "Taupa", daugelis pesimistų spėjo, kad tai nepraktiška idėja ir kad "Taupa" neišsilaikys... Deja, jie labai klydo, ką įrodo arti penkiolikos metų sėkminga "Taupos" veikla ir pastovus jos augimas. Clevelando lietuviškoji visuomenė pasižymi solidarumu, remia savo organizacijas, dalyvauja renginiuose, o tą mintį, kad pasiturinti visuomenė gali efektingai veikti ir gyvuoti, įrodo "Taupos" sėkmė, kaip ji kasmet auga, plečiasi ir gauna patį aukščiausią valdžios revizijų įvertinimą. Spauodoje dažnai matome apie įvairių fondų veiklą, kurią išlaiko dosnūs aukotojai, bet retai tepastebime žinių apie lietuviškas finansines institucijas, kurios aptarnauja savo narius paskolomis, investicijomis ir kitais finansiniais patarnavimais, kas kasdieniniame gyvenime yra labai svarbu ir reikalinga.

Vasario 22 dieną įvykusiame tryliktoje "Taupos" narių susirinkime patyrėme, kad "Taupos" bendra vertė jau siekia virš vienuolikos milijonų dolerių, kad narių indėliai auga ir vienerių metų laikotarpyje bendra "Taupos" vertė padidėjo beveik keturis šimtais tūkstančių dolerių. Nariams išdalintoje apyskaitoje yra nurodyta visa "Taupos" finansinė informacija, nuo pagrindinių išlaidų, įskaitant tarnautojų atlyginimus, pašto išlaidas, mokesčius ir apdraudas, iki pajamų, gautų už indėlius, paskolų ir nuomas. Visi nariai taip pat gavo pereinamųjų metų metinio susirinkimo protokolą ir darbo tvarkę.

Susirinkimą atidarė direktorių tarybos narys Algis Rukšėnas, gerai žinomas savo knygomis, jų tarpe apie Simo Kudirkos sėkmingą pabėgimą iš sovietinio laivo ir savo veikla Tarptautiniame Patarnavimų centre. Buvo pristatyti direktorių tarybos nariai: adv. Egidijus Marcinkevičius - pirmininkas, dr. Vytautas

Maurutis - vicepirmininkas, Richard Hallal - išdininkas, Vytautas Kliorys - sekretorius, Marija Mikonienė ir Vincas Urbaitis - direktoriai. Kadangi nariams buvo išdalintos pereinamųjų susirinkimo protokolo kopijos, susirinkusieji siūlė jo neskaityti, bet jį priėmė plojimais. Ilgametis išdininkas Richard Hallal padarė išsamų ir labai optimistišką finansinį pranešimą anglų kalba, baigdamas lietuviškai: "ačiū labai".

1990 metais perėmęs "Taupos" vadovavimą, jaunas ekonomistas Aleksas Spirikaitis, padėkojęs už sveikinimus jo prieš pusmetį gimusių dvynukų proga, trumpai pasidžiaugė "Taupos" veikla ir iškvietė Gražiną Varnelienę, ją apdovanodamas padėkos plakete už ilgametį darbą "Taupoje". "Taupos" tarnautojų daugumą sudaro jaunos kartos lietuviai, jų tarpe Andrius Belzinskas, Aldona Stungienė, Tadas Bartkus, Vytautas Apanavičius ir kiek

amžiumi vyresnė Rima Nasvytienė. "Taupa" pasižymi paslaugiu ir labai maloniu patarnavimu, o patogumą sudaro dar ir tai, kad sekmadieniais po pamaldų Dievo Motinos parapijos patalpose, su klebono kun. Gedimino Kijausko leidimu, aptarnaujami interesantai.

Labai svarbu pabrėžti, kad "Taupa" kasmet stambokomis sumomis paremia vietines organizacijas: skautus, ateitininkus, lituanistinę mokyklą, chorą, Religinę Šalpa, BALFą, APPLE ir sporto grupę, padovanodama 5,500 dolerių.

"Taupai" dar yra labai charakteringa ir tai, kad metiniai susirinkimai vyksta labai tvarkingai ir neužsitęsia nei valandos. Pranešimai daromi trumpi ir tikslūs, vengiama ilgų ir tuščių kalbų, kaip tai dažnai pasitaiko mūsų visuomenės susirinkimuose. Visi nariai yra patenkinti "Taupos" rezultatais ir džiaugiasi jos parama užsitarnaujantiems vieniems. Abejonės nėra, kad "Taupa" ir toliau sėkmingai tvarkys lietuvių finansus ir taip pat savo sėkme dalinsis su paramos vertomis organizacijomis. Valio Clevelando "Taupai"!!!!

Worcester, MA

Nepriklausomybės šventė

Lietuvos valstybės įkūrimo 747 metų, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 80 metų ir Lietuvos atsipalaidavimo iš Sovietų Rusijos aštuonerių metų sukakčių minėjimas, surengtas Worcesterio lietuvių organizacijų tarybos, su pakilia nuotaika, nors oras buvo šaltas, atšvęstas vasario 15 d.

Aušros Vartų parapijos bažnyčioje 10 val. ryto už Lietuvą ir visus žuvusius dėl jos laisvės šv. Mišias koncelebravo parapijos klebonas kun. Alfonsas Volungis, taip pat šv. Kazimiero parapijos asistentas kun. Jonas Petrauskas, MIC. Jis pasakė ir pamokslą, pradedamas nuo Vytauto Didžiojo laikų, ir užbaigdamas linkėjimu, kad Lietuva, Marijos

žemė, gyvuotų ilgus metus gyva ir nepriklausoma. Aukojimo dovanas nešė Liucija Savickaitė ir Frank Statkus. Giedėjo parapijos chorėlis, vadovaujamas muz. Olgos Keršytės. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Eisenai į bažnyčią vadovavo lietuviai karo veteranai.

Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje šv. Mišias už Lietuvą atnašavo adv. kun. Antanas Nokinėnas, MIC.

Po pamaldų visi dalyviai turėjo progą apabendrauti gražiai išpuoštoje salėje prie Lietuvos Vyties 16-tos kuopos suruoštos kavutės.

Maironio Parko didžiojoje salėje 3 val. popiet toliau vyko svarbiųjų sukakčių minėjimas. Jį pradėjo organizacijų tarybos pirm.

2B3, Canada; tel. 905-822-0302.

1998 m. Š. A. baltiečių **Sportinio šaudymo pirmenybės** numatomos rugsėjo mėnesį Kanadoje, trim skirtingom datom. Rengia latviai. Programoje: stendinio (trap), smulkaus kalibro šautuvų ir pistoletų varžybos. Smulkaus kalibro šautuvų ir pistoletų lietuvių pirmenybės bus išvestos iš baltiečių. Tikslios datos ir vietos dar nenustatytos. Informacija: Kazys Deksnys, ŠALFASŠ Šaudymo Sporto vadovas, 1257 Royal Dr., Burlington, Ont. L7P 2G2, tel. 905-332-6006; faksas: 905-332-7696.

1998 m. Š. A. baltiečių ir lietuvių **Plaukimo pirmenybės** numatomos spalio ar lapkričio mėn., galbūt Kanadoje, tačiau data ir vieta dar nežinoma. Pradinė informacija - pas Algirdą Bielskų.

ŠALFASŠ-gos vyrų ir moterų tinklinio, lauko teniso, ledo rutulio, kovinių šautuvų šaudymo pirmenybių datos ir vietos dar nenumatytos. Taipogi yra bandoma suruošti baltiečių krepšinio ir tinklinio turnyrus.

Visų varžybų reikalais galima kreiptis į ŠALFASŠ-gos centro valdybos gen. sekr. Algirdą Bielskų: 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122, USA; tel. 216-486-0889; faksas: 216-481-6064.

Kalendoriaus papildymai bei pakeitimai bus nuolatos skelbiami.

ŠALFASŠ-gos centro valdyba

Putnam, CT

Putname, Matulaičio slaugos namuose gyvena senesniai iš Lietuvos atvykę sesuo Onutė Šalnaitė, prieš pusantų metų Kuno Universitete įgijusi magistro laipsnį iš socialinės pagalbos (social worker) specialybės. Dabar ji gilina ir pagyvenusių žmonių socialines problemas ir jų sprendimo būdus bei metodus Connecticut valstijoje ir apamai JAV, tikėdamasi ateityje panaudoti savo patirtį Lietuvoje.

Matulaičio namų gyventojams per Kūčias labai sumaniai ir nuoširdžiai patarnavo sugrįžusios atostogų į centrinę vienuolyną Putname seselė Onutė Petraškaitė, studijuojanti teologiją Pranciškonų universitete Steubenville, seselė Gertrūda ir seselė Paulė (eucharistietė), atvykusios iš Bostono, bei dvi jų draugės. Seselės padėjo talkininkei Marijai Noreikienei paruošti prakartėlę, papuošti kalėdines eglutes. Jos taip pat aplankė ir daug džiaugsmo suteikė Matulaičio slaugos namuose gyvenančioms seselėms ligonėms.

Ses. Bernadeta įtraukė į pasirošimo darbus visas seseles ir talkininkes, kad tik Kalėdų šventės gyventojams būtų džiugios ir prasmingos. Ses. Tarcizija darbavosi ruošiant tradicinius valgius, ses. Dolores vado-

Petras Molis. Lietuvių ir anglų klbomis pasveikino visus susirinkusius, priminė švenčiamas sukaktis ir pareiškė: "Lietuva laisva, bet labai didelis politinis spaudimas yra iš Rusijos pusės. Reikia visų paramos. Padėkime Lietuvai pergyventi tą sunkų politinį ir ekonominį laikotarpį". Sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai. Invokaciją sukalbėjo kun. J. Petrauskas. Susikaupimo minute pagerbti visi žuvusieji už Lietuvos laisvę.

Programai vadovavo organizacijų tarybos vicepirm. Romas Jakubauskas. Jis išvardino garbės stalo svečius. Miesto burmistro Raymond Mariano pasakė proklamaciją (jam negalint dalyvauti) perskaitė Massachusetts valstijos seimo atstovas Gay W. Glodis. Proklamacijoje buvo sakoma, kad Vasario 16-toji skelbiama Lietuvos Nepriklausomybės diena Worcesteri.

Massachusetts valstijos gubernatoriaus Paul A. Cellucci atsiųsta proklamaciją perskaitė organizacijų tarybos sekr. Danutė Marcinkevičiūtė. Proklamacijoje skelbiama, kad Vasario 16-oji yra Lietuvos Nepriklausomybės diena Massachusetts valstijoje. Pagrindinis kalbėtojas Algis Gureckas iš Windsor, CT, buvęs atstovas nuolatinėje misijoje Lietuvai Jungtinėse Tautose, pareiškė, kad prieš 80 metų Lietuva užbaigė šimtmečiais trukusią Rusijos caro okupaciją ir pasiskelbė nepriklausoma. Deja, tik 22 metus ji buvo laisva. Laikas trumpas, bet Lietuva daug pasiekė ir žygiavo lygiagrečiai kitų Europos tautų tarpe. 1940 m. sovietų okupacija, vėliau vokiečių ir vėl 50 metų trukusi sovietų, naikino ir engė Lietuvą.

1990 m. kovo 11-oji, antrasis Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimas. Šiuo trumpu laikotarpiu Lietuva ketverius metus nomenklūristų valdoma toliau buvo ne atstatoma, bet naikinama. Tik dabar, išrinkus prezidentu Valdą Adamkų, Lietuva nusigrėžė nuo Rusijos. Visos trys Pabaltijo valstybės atsisakė jos globos. Tačiau didelis spaudimas jaučiamas, ypač iš Karaliaučiaus srities, nes ten daug sutelkta rusų kariuomenės ir

Ses. Bernadeta su patarnautojomis ruošiasi malda ir giesmę pradėti Kūčių vakariene

Ses. Dolores nuotr.

Matulaičio namų gyventojai lietuviai prie Kūčių stalo su savo kapelionu kun. R. Krasausku (kairėje)

Ses. Dolores nuotr.

vavo gyventojų - amerikiečių vakarienei, ses. Mirjam rūpinosi visų sveikata, ses. Aloyza ir ses. Onutė Š. lankė negalėjusius dalyvauti prie bendro stalo.

Seselės, pasirūpinusios savo gyventojais, susirinko valgoma-

jame drauge su seselėmis ligonėmis ir, maldoje prisiminusios visas gyvas ir mirusias seses čia ir Lietuvoje, laužė plotkeles. Kalėdų pirmą dieną kiekvienas namų gyventojas buvo aplankytas pačios ses. Bernadetos.

daug karinės medžiagos vežama per Lietuvą. Seimo pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis pasakė: "Tai judančios karinės bazės". Lietuvos saugumas priklausos ne nuo Europos, bet nuo Amerikos, kuri nori išlaikyti dabartinę Rusijos sienas.

Mūsų, Amerikos lietuvių, darbas nėra baigtas. Darykime įtaką per senatorius, kongresmenus, rašykime jiems laiškus, skambinkime. Remkime Lietuvių Bendruomenės įstaigą Washingtone, kad Amerika rūpintųsi ir toliau Pabaltijo valstybių likimu, kol gresia Rusijos imperialistinis pavojus. Programos vedėjas padėkojo už tokią gražią kalbą.

Onytė Harris padėklamavo Johno Minelgos eilėraštką "Lietuva", Rožytė Harris - Jurgio Gliados "Lietuvaitė". Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas vargonininkės Onos Valinskienės, padainavo aštuonias šiai šventei pritaikytas dainas. Paskutinė buvo "Lietuva brangi". Aukos rinko inž. Algis Glodas ir Arvydas Klimas. Surinkta 2465.00 dol. Programos vedėjas visiems dėkojo. Minėjimas buvo baigtas giesme "Marija, Marija". Po minėjimo dalyviai vaišinosi kavute ir užkandžiais, paruoštais skaučiais.

J. M.

1998 m. ŠALFASŠ-gos varžybų kalendorius

(atkelta iš 5 psl.)

Centre, Lemont, IL. Vykdo ŠALFASŠ-gos Šachmatų komitetas. Informacija: Antanas Vilutis, 1143 Southview Dr., Schererville, IN 46375-1533; tel. 219-322-4533.

1998 m. Š. A. lietuvių **Stendinio (trap) sportinio šaudymo pirmenybės** įvyks 1998 m. gegužės 9 d., šeštadienį, Hamiltono LMŽK "Giedraitis" šaudykloje. Vykdo ŠALFASŠ-gos Sportinio šaudymo komitetas. Informacija: Kazys Deksnys, 1257 Royal Dr., Burlington, Ont. L7P 2G2, Canada, tel. 905-332-6006, faksas: 905-332-7696.

1998 m. Š. A. vyrų, moterų ir jaunių bei mergaičių A (1979 m. gimimo ir jaunesnių) **Krepšinio pirmenybės** įvyks 1998 m. gegužės 22-24 d. Toronte, Ont. Vykdo Toronto LSK Vytis savo 50 metų jubiliejaus proga. Informacija: Andrius Klimas, 21 Lamont Ave., Weston, Ont. M9N 2J9, Canada; tel. 416-245-7210, faksas: 416-394-6902.

Tradicinės kvietinės Clevelando LSK Žaibo **Lengvosios atletikos varžybos**, vykdomos USATF Lake Erie Assoc. 1998 m. pirmenybių sudėtyje, vyks š. m. birželio mėn. Clevelande, Ohio. Tiksliai data ir vieta dar nežinoma. Dėl informacijos kreiptis į Algirdą Bielskų, 216-486-0889.

II-ji Lietuvos Tautinė

Olimpiada ir VI-sios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės įvyks 1998 m. birželio 23-30 d. Lietuvoje. Informacija: amerikiečiams - Algirdas Bielskus, kanadiečiams - Rimas Kuliavas (jų adresus žr. aukščiau).

Toronto LSK jungties 13-sis **Pitch Softbolo** turnyras įvyks 1998 m. rugpjūčio 29-30 d. Wasaga Beach, Ont. Šis turnyras laikomas kartu ir kaip ŠALFASŠ-gos pirmenybės. Informacija: Rimas Kuliavas (žr. aukščiau).

1998 m. Š. A. lietuvių **Golfo pirmenybės** vykdo Toronto Lietuvių Golfo klubas 1998 m. rugsėjo 5-6 d. Kanadoje. Informacija: Darius Vaičiūnas, 54 Hillview Cres., RR # 1, Midhurst, Ont. L0L 1X0, Canada, tel. 705-722-1127; faksas: 705-445-0791.

1998 m. Š. A. baltiečių **Lauko teniso pirmenybės** įvyks 1998 m. rugsėjo 5-6 d. Columbus, Ohio. Rengia latviai. Informacija: Eugenijus Kriškūnas, ŠALFASŠ-gos Lauko teniso vadovas, 105 Anndale Dr., North York, Ont. M2N 2X3, tel. 416-225-4385.

1998 m. Š. A. baltiečių ir lietuvių **Lengvosios atletikos pirmenybės** numatomos 1998 m. rugsėjo 12-13 d. Ontario, Kanadoje. Tiksliai data ir vieta dar nenustatyta. Kontaktas: Irena Wilkinson, 2783 Kinnerton Cres., Mississauga, Ont., L5K

A. + A.

JONUI RAUBAI

iškeliavus Amžinybėn, nuoširdžią užuojautą reiškiamo sūnums Rimui ir Vytiui su šeimomis ir visiems velionio draugams ir pažįstamiems JAV-se ir Lietuvoje.

R. ir J. Bandžiukai
G. ir Vl. Biknevičiai
E. ir M. Donahue
J. Gerdvilienė
A. ir St. Kreivėnai

B. ir J. Mikalauskai
St. ir P. Rasimai
D. ir L. Siemaškos
S. ir St. Vaškiai
S. ir Vl. Vaicekauskai

P A D Ė K A

A. + A.

Inž. ANTANAS MACIONIS

1997 m. gruodžio 29 d. Amžinybėn iškeliavo mano vyras, kuris buvo palaidotas St. Peterburge, FL.

Širdingai dėkoju visiems, atsilankiusiems į Memorial Park koplyčią paskutiniam atsisveikinimui su velioniu. Ačiū kun. Eugenijui Geruliui už malda.

Dėkoju visiems draugams ir pažįstamiems už užuojautas spauodoje ir pareikštas asmeniškai.

Ačiū visiems, kurie mane paguodė sunkiose valandose.

Lūdesyje likusi

žmona Irena

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: jkeleras@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupys (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Ši savaitgalį Kultūros Židinyje:

Kestučio K. Miklo 75-rių amžiaus metų sukakties proga Jungtinis organizacijų komitetas kovo 14, šeštadienį, 2 val. popiet rengia sukaktuviniui pagerbimą. Bus prisiminta jo ilgametė visuomeninė veikla. Programoje - sveikinimai, trumpa meninė programa, kurią išpildys Edita Orlinytė, smuikininkė iš Lietuvos, pietūs ir atgaiva. Pagrindinis kalbėtojas - ambasadorius Anicetas Simutis. Ta proga apie sukaktuviniuką išleidiama iliustruota knygtė, kurią prisiminimui gaus pagerbimo dalyviai.

Kun. Jonas Pakalniškis, sunkiai sirgęs, dabar jau tiek stiprėjo, kad kovo 5 d. grįžo į namus Douglaston, NY.

Prel. Antano Rubšio pagerbimas ir jo parašytų knygų pristatymas įvyks sekmadienį, kovo 29 d., 3 val. popiet Kultūros Židinyje. *Žiūr. ilgesnį aprašymą šio puslapio apačioje.*

Maironio Lituaništinė Mokykla kviečia visus kartu papietauti Apreiškimo parapijos salėje kovo 22 d. nuo 12 val. (tuoj po mišių). Mokiniai parodys programėlę, o mokytojos ir tėveliai keps kugelį ir pyragus.

Irena Okunienė, sulaukusi 81 m. amžiaus, gyv. Flushing, NY, o paskutiniu metu Matulaičio senelių namuose Putnam, CT, mirė š. m. kovo 6 d. Buvo pašarvota Shalins laidotuvių koplyčioje. Atsisveikinimas įvyko kovo 8 d. Palaidota kovo 9 d. po šv. Mišių Apreiškimo par. bažnyčioje Mt. St. Mary kapinėse, Flushing, NY, šalia savo vyro Jurgio, kuris mirė prieš 9-rius metus. Laidotuvėmis rūpinosi dr. Marija Žukauskienė.

DĖKOJAME

Onutė Dzetaveckas, Woodhaven, NY, kasmet paremia "Darbininką" stambia auka. Ir šiemet apmokėjo savo prenumeratą su 80 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame mielai skaitytojui už finansinę paramą ir už įvairiausių kitą pagalbą mūsų spaudai.

Kun. Petras Jonaitis, Gloversville, NY, apmokėjo prenumeratą su 85 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už didelę paramą ir mūsų pastangų įvertinimą.

Dana Mitkienė, Los Angeles, CA, kaip kasmet, taip ir šiemet, apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. Už gražius žodžius ir nuolatinę paramą mūsų spaudos rėmėjai nuoširdžiai dėkojame.

Alfonsas Ūselis, gimęs Lietuvoje 1914 m., gyv. Ridgewood, NY, staiga mirė š. m. vasario 21 d. Būdamas namie gavo širdies priepuolį, o nuvežtas į Wyckoff ligoninę, tą pačią dieną ir mirė. Buvo pašarvotas Shalins laidotuvių koplyčioje. Atsisveikinimas įvyko vasario 23 d., o vasario 24 d., po šv. Mišių Apreiškimo par. bažnyčioje, sudegintas Fresh Pond krematoriume. Pelenai bus pervežti ir palaidoti Lietuvoje.

Giliame nuliūdime liko žmona Regina, duktė Silvija su vyru Edwin Widmer, New Mexico, sūnus Edvardas New Yorke, anūkas Andrius, ir brolis Zenonas Amerikoje. Liko dar du broliai Vincas ir Bonifacas su šeimomis Australijoje. Lietuvoje liko keturios seserys: Eugenija, Kotryna, Adelė ir Zita su šeimomis. Liko dar kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Liet. Rašytojų Draugijos valdyba perkelta į Chicago

Praeitų metų gale ir šių metų pradžioje Lietuvių Rašytojų Draugija korespondenciniu būdu vykdė naujos valdybos rinkimus ir kai kuriuos statuto pakeitimus, priderindama prie dabarties sąlygų. Rinkimų rezultatus suskaičiuoti ir surašyti protokolą buvo pakviestas rašytojas Vytautas Volertas. Jis tai ir atliko, pasitalkinęs Bronių Kroki.

Valdyba dabar sudaryta Chicagoje. Į ją įrinkta: Stasys Džiugas, Nijolė Jankutė-Užubalienė, Aušra Kubiliūtė-Daulienė, Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis, Stasė Vanagaitė-Petersonienė.

Ši išrinktoji valdyba jau yra Lietuvių Rašytojų Draugijos vienuoliktą valdybą, Amerikoje sudaryta. Nepriklausomybės pradžioje rašytojai ir žurnalistai sudarė vieną draugiją 1922 m. Pirmieji atsiskyrė žurnalistai, o 1932 m. susiorganizavo ir rašytojai. Sovietiniai okupantai draugiją 1940 m. birželio 25 d. uždarė. Ji atgaivinta Vokietijoje 1946 m. sausio 25-26 d. Tübingene įvykusiame rašytojų suvažiavime. Į Ameriką, į Bostoną, perkelta 1950 m. gegužės 6 dieną. Amerikoje ji veikė tai Chicagoje, tai New Yorke, tai Los Angeles. Dabar jau trečią sykį valdyba veikė New Yorke.

Šią buvusiąją (dešimtąją) valdybą New Yorke sudarė: Leonardas Andriekus, Paulius Jurkus, Leonas Lėtas, Algirdas Landsbergis. Draugijos išdininkas, Leonas Lėtas, sunkiai sirgęs, sausio 29 d. mirė.

Valdybos veiklos sąlygos buvo itin sunkios, nes jos nariai gyveno tolokai vienas nuo kito. Posėdžiauti buvo beveik neįmanoma. Teko pasitenkinti telefoniniais ryšiais.

Naujai išrinkta valdyba savo veiklą pradėjo šių metų kovo 1 dieną. (p.j.)

Lietuviški suvenyrai Kaziuko mugėje, įvykusioje kovo 1 d. Kultūros Židinyje, Brooklyne V. Kelerienės nuotr.

Sukaktuvinė Kaziuko mugė

P. Palys

Sukaktuvinė, 35-toji Kaziuko mugė Kultūros Židinyje, Brooklyne, NY, įvyko sekmadienį, kovo 1 d.

Kaip ir praityje, taip ir ši kartą mugė buvo pradėta aukojant šventų Mišių auką. Tam tikslui šoninės salės sienos viduryje buvo pastatytas lietuviškais raštais išmarginta lino staltiese padengtas, Mišioms paruoštas stalas. Ant jo - nedidelis kryželis, mirkčiojo pora žvakių, o nedidelėse vazelėse puikavosi violetinės spalvos tulpės ir jaunų žilvičių šakelės, ant kurių jau buvo prikibę pūkuoti "kačiukai". Abiejose stalo pusėse ant grindų dideliuose vazonuose - gėlės.

Priešais stalą ant sienos tarp didelių, plačių tautinių juostų kabojo skautų globėjo šv. Kazimiero paveikslas. Visa tai, kukliai, bet skoningai sutvarkyta, sudarė orų ir nuotaikingą vaizdą. 12 val., vidurdienį, į Mišias susirinkusiems giedant "Pulkim ant kelių", skautų vėliavas įnešė, o vėliau jas ir išnešė, skautas vyt. Jonas Jankauskas ir skautė fil. Daina Penikaitė.

Šventų Mišių auką, kartu su Brooklyno pranciškonų vienuolyno viršininku Tėv. Pranciškom Giedgaudu, OFM, ir šv. Jurgio konvento Kaune vyresniuoju Tėv. Antanu Grabnicku, OFM, aukojo provincijolas iš Kretingos Tėv. Sigitas-Benediktas Jurčys, OFM.

Mišių metu Švento Rašto skaitymus atliko skautas vyt. Jonas Jankauskas ir skautė Ievutė Kunaitė.

Pamokslą pasakė Tėv. S. B. Jur-

čys, OFM. Pamokslą pradėjo žodžiais: "Atsimink, jog iš dulkės kilai, dulke ir tapsi". Tai pirmasis gavėnios - atgailos laikotarpio sekmadienis, tad ta tema pamokslas buvo tęsiama ir toliau.

Visuotines maldas skaitė vyr. skautė fil. Gina Jankauskaitė.

Mišių dovanas atnešant jų prasmę apibūdino vyr. sk. Vida Jankauskienė.

Dovanos:

Balta Ielija: kreipiantis į skautų globėją šv. Kazimierą, kad jis ir toliau globotų lietuvišką jaunimą, vestų jį dorybės ir tautinio susipratimo keliui. (Atnešė sk. fil. Daina Penikaitė.)

Knyga "Skautybė 1945-1985 m." - joje aprašyta 40 metų skautijos veikla išeivijoje, tarnaujant Dievui, Tėvynei ir artimui. (Atnešė vyr. sk. fil. Sigita Penikaitė.)

Gėlės: dėkojant Visagaliui už padovanotą kovo 11-ąją, kartu maldaujant Jį, kad jau niekuomet Nepriklausomybės saulė Lietuvoje nebeužgesėtų. (Atnešė Lietuvos gen. konsulo dr. Petro Anuso žmona Lilija Anusienė.)

Duona, vynas ir vanduo: tai žemės vaisiai, kuriais stipri-

name savo kūną ir sielą. (Atnešė Vaiva Boertje.)

"Mišias užbaigus, celebrantai buvo išlydėti giedant "Parveski, Viešpatie" (muz. J. Strolis, žodž. P. Jurkaus).

Dabar jau buvo priartėta prie mugės atidarymo. Mugę atidaryti mugės vedėja vyr. sk. Vida Jankauskienė pakvietė skautų veikloje didelį kraitį susikrovusią vyr. sk. Lilę Milukienę (ji ir taupų

žodį tarė) ir Lilią Anusienę. Joms atrišus dviejų sujungtų tautinių juostų mazgą, mugė oficialiai buvo atidaryta.

Po to V. Jankauskienė apibūdino palei salės sienas sustatytus "prekėmis" apkrautus stalus ir "prekybininkus".

Daugiausia dėmesio susilaukė "prekių" iš Bostono atvežęs Gintaro Karoso stalas, ant kurio buvo matyti daugybė kasečių su įvairios lietuviškos muzikos įrašais, padarytais Lietuvoje, knygos, žemėlapiai, įvairūs informaciniai leidiniai ir kt. Ypač įdomus iš medžio pagamintų velnių rinkinys.

Ilgas skaučių židinių stalas puikavosi gintaro papuošalais, lininiais audiniais, paveikslais, knygomis...

Didelį tautinę tematiką medžio darbų rinkinį išstatė buvę New Yorko gyventojai, dabar atvykę iš Washingtono apylinkių, Irena ir Mindaugas Jankauskai. Jų darbai susilaukė išskirtinio pasisekimo. Jie į namus grįžo tuščiomis, nes beveik visos jų "prekės" pasiliko New Yorke. Be abejo, ir visi kiti stalai buvo turtingi, bet jiems visiems aprašyti "Darbininke" vietos nebeužtektų.

Mūsų jaunimėliui nuobodžiauti irgi neteko. Jie skautų tunto paruoštame "ežerėlyje" meškeriojo, bandė savo taiklumą mesdami sviedinį į krepšį ir žaidė kitus žaidimus.

Apatinėje Židinio salėje buvo galima pasistiprinti skaučių skaninais paruoštu maistu, pagurkšnoti kavutės ir pasmagurianti gausių saldumynų.

Buvo pravesta loterija. Laimingieji džiaugėsi laimėtais dailės darbų paveikslais ir kitais vertingais daiktais.

Kaip ir praityje, taip ir šiais metais mugė susilaukė didelio skaičiaus lankytojų. Mugę aplankė, su vietiniais lietuvišiais susipažino ir pasišnekučiavo svečiai iš Kretingos provincijolas Tėv. Sigitas B. Jurčys, OFM. Jis ir mane paprašė, kad jo sveikinimą perduočiau visiems "Darbininko" skaitytojams.

Už puikiai suorganizuotą mugę padėką priklausomai darbščiosioms skautėms: vyr. skautininkei Vidai Jankauskienei ir Ramutei Česnavičienei, kurios darbavosi salėje, Giedrei Stankūnienei (dirbusiai virtuvėje), Lilei Milukienei (židinių stalas), Rimutei Kidolienei (loterija), sk. Ninai Jankauskaitei (kavinė), Irenai Vilgalienei (židinių stalas).

Prie mugės sėkmės taip pat prisidėjo: Aldona Katinienė, Aldona Žukienė, Rasa Miklienė ir Ona Osmolskienė.

Saulutei jau visai vakarop pakrypus, skirstantis į namus, išsinešant gražius mugės prisiminimus, nelengva buvo atsikratyti nerimo: nuo šių metų spalio mėnesio Kultūros Židinio "savo namais" vadinti nebegalėsime. Židinys parduodamas!..

SKELBIMAI

Puiki proga moteriai, teisėtai atvykusiai į JAV, mokačiai virti ir namų ruošos darbus, įsikurti šiame krašte. Rašykite: Villa St. Joseph, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277. (sk.)

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali prižiūrėti ligonius, šeiminkauti. Nori gyventi šeimoje. Skambinti po 5 val. vak. Tel. 516-765-5548. Kviesti Regina. (sk.)

Lietuvis, lauko priežiūros darbų (landscaping/maintenance) bendrovės savininkas,

ninkas, Washington, DC, ieško darbininko, kuris galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 - \$7 doleriai į valandą. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Kreiptis tel.: (202) 244-2373. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel: (516) 377-1401. (sk.)

Reikalinga moteris prižiūrėti sergančią 89 metų senutę. Turėtų gyventi šeimoje. Skambinti (732) 237-0759. (sk.)

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro pašto prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV įgaliojiminiu adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojos:

Kun. Vytas Memėnas, Frankfort, IL - 100 dol.

Bronė Ruškienė, Newington, CT - 25 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, **kovo 14 d.**, šeštadienį, nuo 12 val. iki 5 val. popiet.

Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis paims siuntinius iš namų.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **kovo 21 d.**, šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

Klientų patogumui atidaromas naujas poskyris New Yorko mieste. Mūsų agentas **Julius** teiks patarnavimus Jums patogiu laiku. Tel. (718) 348-4709.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami doleriais per 2 - 5 dienas.
TRANSPAK,
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel. (773) 838-1050.

LIETUVIŠKI RAGUOLIAI

kepame virš 30 metų
siunčiame į visas JAV valstijas
3 dydžiai: 5, 10 ir 15 svarų
Laikas dabar užsisakyti šventėms

Skambinkite:
Juozui Liūdžiui (860) 223-2380
New Britain, CT